Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראָשען

היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 150 | Łódź, Środa, 29 czerwca 1932 r. | צענטער יאהרגאַנג | לאָדז, מיטוואָך, כ״ה סיון תרצ״ב | № 150

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

געגן דער בּוּליגאַנעריע אין דייטשלאַנד

רעזאָלוציע פון וואַרשעווער קהלה-פּראָטעסט-מיטינג אין יוד. סוחרים-פעראיין

וואַרשאַ, 28 (טעלעפאָניש).

דאָנערשטאָג וועט אין צענטראַלען סוחרים-פעראיין פאָרקומען א פּראָטעסט-מיטינג געגען דעם פערפאָלגען יודען אין דייטשלאַנד.

* * *

אויף דער היינטיגער זיצונג פון וואַרשאָווער קהלה ראט איז בעשלאָסען געוואָרען צו פּראָטעס-טירען געגען דעם כוליגאַנישען אַנטיסעמיטיזם אין דייטשלאַנד און געגען דעם בעשלוס פון פּרייסי-שען לאַנדטאָג וועגען קאָנפיסקירען דאָס פערמעגען פון יודען.

דרעזדען, 28 (ספּ. טעל.)

דאָ איז פאָרגעקומען ביים אַנטייל פון פאַר-שטעהער פון דער וויסענשאַפטס-וועלט, גייסטליכע און כלל-טוער אַ פערזאַמלונג וועגן קאמף מיט אַנטיסעמי-טיזם. ס'זענען געהאַלטען געוואָרען שאַרפע רעדעס געגען דעם אַנטיסעמיטיזם. די היטלער-לייט האָבען אינמיטען דער פערזאַמלונג אַרויסגערופען אַנ'-אָרדנונג.

טעלעפאָן מאָסקווא — ניו-יאָרק

ריגע, 28 (ספּ. טעל.)

לויט די מיטיילונגען פון דער סאָוויעטישער „פּראַוודאַ" זענען אין מאָסקווא פערענדיגט גע-וואָרען די צוגרייטונגס-אַרבייטען צו דער טעלע-פאָן-קאָמוניקאַציע מאָסקווא—ניו-יאָרק.

ווייטערדיגע בּלוטיגע קאַמפּען אין דייטשלאַנד

בערלין, 28 (ספּ. טעל.) אויף דער גאַס האָבען קאָמוניסטען היינט דערשאָסען א היטלעראַ-ווייק.

נאָך די נעכטיגע בלוטיגע קאַמפען אין לייפּציג איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אַ פערבאָט איינצואָרדנען דעמאָנסטראַציעס. פון גאַנצען לאַנד קומען אָן ידיעות וועגען בלוטיגע פּאַרטיי-קאַמפען.

פערפלייצונגס-קאַטאַסטראָפע אין רומעניען

בוקאַרעשט, 28 (ספּ. טעל.)

צוליב די אומאויפהערליכע רעגענס האָבען די טייכען פון גאַנצען לאַנד פערפלייצט. הונדער-טער הייזער אין די דערפער זענען אין גאַנצען פערניכטעט. די בעפעלקערונג איז עוואַקוּאירט. פיל באַהן-ליניעס זענען איבערגעריסען געוואָרען. די מאַטעריעלע שאָדענס זענען אומגעהויער.

מוראדיגע שרפה אין האַנאָווער
ס'ברענט די גרויסע אָפּערע

בערלין, 28 (ספּ. טעל.) אין האַנאָווער איז אויסגעבראָכען א מוראדיגע שרפה אין דער גרויסער אָפּערע. ביז אין אָוונד איז די שרפה נאָך נישט איינגעלאָשען געוואָרען. עטליכע פייער-לעשער זענען בעת דער אַקציע שווער פערוואונ-דעט געוואָרען. די שאָדענס זענען נישט אָפּצושאַצען.

שרעקליכער פאָרפאַל ביי שיס-איבּונגען
4 זעלנער דערהרגעט געוואָרען

לוצק, 28 (ספּ. טעל.) בעת די היינטיגע שיס-איבונגען האָט אויפגעריסען אַ האַרמאַט און דערהרגעט 4 זעלנער. צווישען זיי אַ יודישער זעלנער יוסף פרידמאַן. לייכט פערוואונדעט איז גע-וואָרען דער יודישער זעלנער הערש פינקעלשטיין.

א הערצליכען מזל-טוב
ווינשען מיר אונזער זעהר געעהרטען חבר
בעריל ווילבריב
סטאַרשע פון טאַפּעצירער-צעך אין לאָדז מיט
זיין פרוי צו דער חתונה פון זייער טאָכטער
מאַליאַ מיט ה' מיכאל שעפער
וועלכע איז פאָרגעקומען דעם 21-טן ד. ח.
מיר ווינשען אייך איהר זאָלט האָבען פיל
נחת פון אייערע קינדער.
די פערוואַלטונג און מיטגלידער פון
טאַפּעצירער-צעך אין לאָדז.
9006

פאַר גאָלד, ביזשוטעריע
און לאָמבאַרד-קוויטעס
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
איזידאָר פיאַלקאַ, פּיעטריקאָווער 7

אונזער טיפען צער דריקען מיר אויס ביי דעם פרישען קבר פון דעם ביי אונז אַזוי אומגעריכט אוועקגעריסענעם ליב-האַרציגען חבר, דעם לאָדזער יודישען זשורנאַליסט

נ״ע משה
בליישטיפט

זיין אַרבייטזאַמקייט, ערנסטקייט, עהרליכקייט און געוויסענ-האַפטקייט וועט אויף שטענדיג בלייבען אַ מוסטער פאַר דעם יודישען קולטור-טוער.

כבוד זיין אנדענק!

רעדאַקציע
„נייער פאָלקסבלאַט"

נאָך קורצע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען מיין ליבער מאַן, אונזער טייערער און אונפערגעסליכער פאָטער, זוהן, ברודער, שוואָגער און אָנקעל

נ״ע משה
בליישטיפט
אין עלטער פון 40 יאהר

די לויה קומט פאַר היינט, מיטוואָך, דעם 29-טען יוני 1932, 2 אַ זייגער נאָכמיטאָג פון טרויער-הויז פּאָמאָרסקאַ 101. וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.
4008

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אין קאַליש
נ״ע אייזיק קראַנזילבער
ב״ר יהודה מאיר ז״ל
מיטאינהאַבער און גרינדער פון אונזער פירמע.
מיט זיין בעוואונדערונגס-ווערטען אונטערנעהמונגס-גייסט און זעלטענער לאָגיק האָט ער פיל בייגעטראָגען צו דער פונאַנדערבליהונג און וואוקס פון אונזער אונטערנעהמונג.
דאָס ליכטיגע אָנדענקען פון דאָזיגען איידעלען מענש וועט אייביג בלייבען אין אונזער זכרון!
DOM ROLNICZO-PRZEMYSŁOWY
„KORONA" w Łodzi.
3997

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אין קאַליש אין עלטער פון 48 יאָהר מיין ליבער מאַן, אונזער טייערער און אונפערגעסליכער פאָטער, זוהן, ברודער, שוואָגער און אָנקעל
3997
נ. ע. אייזיק ב״ר יהודה מאיר ז״ל
קראַנזילבער
נכד הרב הגאון הצדיק ר' משה אהרן ז״ל אב״ד מעיר קוטנא.
די לויה קומט פאַר היינט, מיטוואָך, דעם 29. יוני 1932, אין קאַליש, 12 אַ זייגער בייטאָג פון טרויער-הויז, קאַנאַניצקאַ 7, וועגען וואָס עס טיילט מיט אין גרויס צער
די טיפטרויערנדע פאַמיליע.

די לאזאנער קאנפערענץ

וועט איבערגעריסען ווערען

אויב דייטשלאנד וועט נישט נאכקומען די פראנצויזישע פאדערונגען

פאן פאפען פאדערט אינגאנצען צו שטרייכען די ענטשעדיגונגס-סומען

פאריז, 28 (ספ. טעל.).

די פאריזער פרעסע איז פול מיט פעסימיזם וועגען די אונטערהאנדלונגען אין לאזאן. אלע צייטונגען רעדען וועגען דער מעגליכקייט פון איבעררייסען די אונטערהאנדלונגען.

„עקא דע פארי" שרייבט, אז 1 א זייגער פארמיטאג האט מאקדאנאלד קאנפערירט מיט פאפען און הערייא. אבער אהן ערפאלג. מאקדאנאלד האט אבער נאך נישט רעזיגנירט און וועט הייבט בעגייען די פרובען פון פערמיטלען. ס'איז אבער זיכער, אז אויב דייטשלאנד וועט נישט אקצעפטירען די פאדערונגען פון פראנקרייך, איז הערייא גרייט איבערצורייסען די אונטערהאנדלונגען און צוריקפאהרען קיין פאריז.

אין דעם פאל וועט דער פארזיצער פון דער קאנפערענץ מאקדאנאלד מוזען אויסשטעלען א קאמיסיע וועגען די ענינים פון ווירטשאפטליכער רעארגאניזאציע פון אייראפא. די ענטשעדיגונגס - פראגע וועלט אזוי ארום אפגעלעגט געווארען ביז הערבסט.

בערלין, 28 (ספ. טעל.).

די דייטשע פרעסע מעלדעט פון לאזאן, אז דער קריזיס אויף דער ענטשעדיגונגס-קאנפערענץ האט זיך פערשארפט, נאך די בעטיגע אונטערהאנדלונגען צווישען דער פראנצויזישער און דייטשער דעלעגאציע איז די אפטימיסטישע שטימונג אינגאנצען פערשוואונדען. פאפען האט פריהער גרינגאנצען אנדערש גערעדט, ווי נאך זיין צוריקקומען פון בערלין, אליין בעווייזט, אז פאן-פאפען איז צוריקגעקומען פון בערלין מיט אינסטרוקציעס וואס בינדען איהם די הענד. די דייטשען שטרעבען, אז די ענטשעדיגונגען זאלען אינגאנצען געשטראכען ווערען. די דייטשען ווערען אונטערשטיצט פון דער איטאליענישע דעלעגאציע.

אורטייל אין סקלארעק-פראצעס

די בעשולדיגטע ברידער זענען פערמשפט געווארען אויף 5 יאהר תפיסה

בערלין, 28 (ספ. טעל.)

דער פראצעס געגען די ברידער סקלארעק, וועלכער האט געדויערט 8 חדשים איז הייגט פערענדיגט געווארען. די ברידער זענען בעשולדיגט געווארען אין בעגעהן גרויסע שווינדלערייען ביי ליפערונגען פאר דער שטאט בערלין, ביידע ברידער זענען פערמשפט געווארען אויף 5 יאהר טורמע יעדער און צו פערלירן די רעכט.

הובער, זיין קאנדידאטור אויף פרעזידענט פון די פער. שטאטען

ווערט ווידער ארויסגעשטעלט דורך די רעפובליקאנער

„די גאנצע מאכט פאר היטלער'ן"

דאס איז די לאזונג פון איצטיגען וואהל-קאמף אין דייטשלאנד

בערלין, 28. (ספ. טעל.)

אויף א קאנפערענץ פון די אנפיהרער פון די נאציאנאל-סאציאליסטען אין מינכען האט דער דעפ. געבעלס אין א רעדע בעטאנט, אז זיין היכטונג ווארפט קאטעגאריש אפ אלע פינאנץ-פערארדנונגען פון פאן-פאפען'ס רעגירונג.

די היטלעראווצעס זענען נישט פעראנטווארטליך פאר דער איצטיגער דייטשער רעגירונג און ווארפען אפ אלע קאמפראמיסען. היטלער איז אין יעדער מינוט גרייט איבערצונעהמען די מאכט. די לאזונג פון איצטיגען וואהל-קאמף איז: „די גאנצע מאכט פאר היטלער'ן.

הילף פאר געליטענע פון נישט-גערעטעניש

בעשלוס פון עקאנאמישען קאמיטעט

ווארשא 28 (טעל.)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון עקאנאמישען קאמיטעט ביים מיניסטארען-ראט אונטערן פארזיץ פון פרעמיער פריסטאר איז צווישען אנדערען אנגענומען געווארען א פארשלאג וועגען דרינגענדער הילף פאר די פאוויאטען אין ווילנער, נאוואגרודקער און וואהלינער וואיעוואדזשטווס, וועלכע האבען געליטען פון דער היי יעהריגער אומגערעטעניש, די בעפ.לקערונג פון די פאוויאטען וועט בעקומען א גרויסע צאהל מזהל אויף קרעדיט אהן ציגזען.

פינאנציעלע זאכקענער פון דער פעלקער-ליגע

פא-שען די לאגע און רומעניען

בוקארעשט, 28. (ספ. טעל.) אויף דער זיצונג פון מיניסטארען-ראט האט דער פינאנץ-מיניסטער מיראנעסקא ערקלערט, אז די טעכנישע זאכקענער פון דער פעלקער-ליגע וועלען זונטאג קומען קיין בוקארעשט. די זאכקענער דארפען פארשען די פינאנציעלע לאגע פון רומעניען.

אין דרום-כינע הערען די קאמפען נישט אויף

מאסקווא, 28 (ספ. טעל.) אויף דער כינעזיש טיבעטאנישער גרעניץ דויערען ווייטער די קאמפעי, וועלכע קאסטען פיל קרבנות. די כינעזער האבען בעקומען פערשטארקונגען און גרייטען זיך צו א נייער אפענסיווע.

כאלערע אין כינע

הונדערטער קרבנות

מאטקווא, 28 (ספ. טעל.) אין כינע איז אויסגעבראכען עפידעמיע פון כאלערע. אין טיען-סין זענען געשטארבען 200 פערזאן, אין סו-טשאו – 100 פערזאן. יעדען טאג קומען צו פרישע קראנקע.

א מיליאן זלאטעס אוועק מיט'ן רויך

ריזיגע פאבריקס-שרפה אין לאדז, אויף נאפיורקאווסקיעגא 92

(2) נעכטען 5 מיט 20 מינוט פארטאג, בעת עס האט געארבייט די צווייטע שיכט ארבייטער, איז פלוצים, פון פונקען אין טעלפאקטאר, אויסגעבראכען א שרפה אין דעם פיר-שטאקיגען פאבריקס-בנין פון דער פירמע „אשר בארנשטיין און איגנאצי פייפעל" אויף נאפיורקאווסקי 92.

די שרפה האט תיכף אנגענומען א שטורמישען כאראקטער, און אזוי-ווי עס האט נישט געהאלפען די באלדיגע רעטונגס-אקציע פון די ארבייטער גופא, זענען ארויסגערופען געווארען 7 פייער-לעשער-אפטיילונגען.

דאס פייער האט געבושעוועט מיט אנ'אונגעהייערער קראפט און שטארק בעדראהט די נאהענטע פאבריקס-געביידעס, אזוי אז די הויפט-ארבייט פון די פייערלעשער איז לכתחילה בעשטאנען פון לאקאליזירען די שרפה, און נישט דערלאזען צו איהר ענטוויקלונג.

נאך א 5-שעה'דיגער מסירת-נפש'דיגער רעטונגס-ארבייט, איז עס די בראווע פייערלעשער געלונגען אדורכצופיהרען, און מיט די פלאמען איז בלויז אוועק דער פיר-שטאקדיגער בנין מיט די מאשינען און מיט די אויסגעארבייטע סחורות.

לויט פראוויזארישע אויסרעכענונגען מאכט אויס דער היזק קרוב א מיליאן זלאטעס.

די פאבריק איז אבער געווען פערזיכערט אין איינציגע אסעקוראנץ-געזעלשאפטען, אזוי אז איהרע בעלעבאטים וועלען דעם היזק נישט ספעציעל פיהלען.

דערפאר וועלען אבער דעם אומגליק פיהלען די איבער הונדערט ארבייטער, וואס וועלען פערלירען דעם ביסען ברויט, וואהרשיינליך אויף א לענגערע צייט.

די פאבריק האט איצט געארבייט אויף צוויי שיכטען, און מחמת בעקומענע בעשטעלונגען האט זי די טעג געזאלט אנהויבען צו ארביישען אויף דריי שיכטען.

AMBULATORJUM WENEROLOGICZNE

przy lecznicy ZGIERSKIEJ 17

נעהמט אן י עג 'יך ספעצ. ארצט

Dr. H. ROZANER

פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען,

מענער-שוועכע פון 1–2 בייטאג.

Ciechocinek

(Zdrojowa) וולאצלאווסקא גאס

ווילא וויכאר א

Dr. med. W. ŁASKI

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

נעמט אן פון 1-טען יוני 1932

אזוי ווי אין פאריגען סעזאן.

רעשטען

לאדז, נאוואמיעסקא 5

פראנט, 2-טער שטאק

פערשידענע קאמגארנס, בילינער, טאמאשאווער און לאדזשער אויף אנציגער און פאלטענס

ווי אויך די מאדערנסטע דאמען-שטאפען אויף פאלטנס און קאסטיומען

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך, ביי

SZCZĘSLIWY

געדענקט נאר

אין פראנט, II שטאק

גאנץ לאדז ווייסט

אז דער פאטאגראפישער אנשטאלט

„פאלאניא"

שוו. יעזשעגא 11

איז פאפולער מיט זיינע גוטע קינסטלערישע אויפנאהמען, און בעמיהט זיך צו זיין פאר די ג' קליענטען זעהר פינקטליך. און דאריבער בעזיצט ער א גרויסען אויסוואהל פון ארטיסטישע קאסטיומען.

מיט אכטונג

ארטיסט. פאטאגראפ. אטעליר

„POLONJA"

לאדז, יעזשעגא 11.

אינה.: דיפל, פאטאגר גוטערמאן

צופאהר מיט טראמוואי נומ' 8.

ZASTRZYKI, opatrunki, dyżury

LIZA NAMIOTÓWNA

Dyplomowana

Higienistka-Pielęgniarka

ALEJA 1 MAJA 35 front, I piętro. Tel. 145-02.

שיטלען

מיט פאריזער שרינדען און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעפיהרט אויף אנדולאציע ביי לערש, סקווערא 15.

צום האכצייטס-טאג פון מיינע ליבע פריינד

דאנקא און ישראל ראזענבערג

ווינש לאנגע, געזונדע און גליקליכע יאהרען

מ. דארגוזשאנסקי.

4002

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאך איך בעקאנט מיינע ג. קונדשאפט, דאס מיין

רעסטאראן

איז איבערגעטראגען געווארען פון פיעטרקאווער 31 אויף פעטריקאווער 43

(אין הויף) און עמפפעהל זיך ווייטער מיינע ג. קונדשאפט.

מיט אכטונג ח. בארדיגי

פיעטריקאווער 43.

די פרייזען פון די מיטאגען זענען צוליב'ן קריזיס רעדוצירט אויף 1.60, מיט געפליגעל-1.75

בעמערקונג: איך גיב ארפ אין משך פון 10 טאג ריווגג 2 פראצ. פאר קרן קימת און פאר „לינת הצדק"

3987

יאפאן טרעט ארויס פון דער פעלקער־ליגע

אזא דעקלאראציע וועט זי בקרוב אפגעבען

לאנדאן, 28 (ספ. טעל.)

די צייטונגען שרייבען, אז יאפאן האט בדעה ענטגילטיג ארויסצוטרעטען פון דער פעלקער־ליגע. אזא דעקלאראציע זאל יאפאן שוין אפגעבען אויף דער סעפטעמבער־סעסיע פון דער פעלקער־ליגע.

ווער וועט איבערנעהמען דעם דייטשען טראן

דער עקס־קייזער אדער דער געוו. טראנספאלנער

בערלין, 28 (ספ. טעל.)

די צייטונגען שרייבען, אז אין דער סביבה פון געוו. קייזער ווילהעלם האלט מען, אז די פראגע פון צוריקגעבען דעם דייטשען טראן די האהענצאלערס איז א פראגע פון די נאהענטסטע וואכען. דער עקס־קייזער וועט נישט איבערנעהמען דעם טראן, נאר דער געוו. טראנספאלנער.

ווידער דערשאסען א דירעקטאר

צוליב א נעקינדיגטען פאסטען

נאוואגרודעק, 28 (ספ. טעל.)

א נעקינדיגטער אנגעשטעלטער סטעפאן קורי האט היינט דערשאסען דעם דירעקטאר פון דער קאמונאלער באנק אין סלאנים אנטאני קאזשיצקי. דער מערדער איז ארעסטירט.

ארבייטסלאזע דעמאנסטראציעס אין לעמבערג

לעמבערג, 28 (טעלעפאניש)

היינט 1 א זייגער בייטאג, האבען זיך פאר'ן מלוכה'שען ארבייטס־פערמיטלונגס־אמט אין לעמבערג פערזאמעלט א גרופע ארבייטסלאזע און פערלאנגט ארבייט אדער ברויט. די פאליציי האט די דעמאנסטראנטען צוטריבען. זיי האבען זיך אבער שפעטער פערזאמעלט אין גרופען און געכאפט ברויט פון די בעקערייען און שפייז פון די געוועלבער. אויף די מערק זענען אויסגעלעדיגט געווארען אלע סטראגאנעס. ביים צוריקשטעלען די ארדנונג איז איין ארבייטער שווער פערוואונדעט געווארען. פאליציי בעוואכט די בעקערייען.

א בילד פון דער רעוואלוציע אין טשילי

א שלאכט אין די גאסען

מיר דערמאהנען דעם סעזאן פון פרעגלען קאנפיטורען, זאפטען, קאמפאטען, מארמאלאדעס—מ'דארף בעצייטענס צו דעם זיך פארבערייטען.

אונגעוועהנליך בילינע ביכלעך און פארשריפטען אין אלע בוכהאנדלונגען.

צוליב געשמוגעלטע זייד־סחורות פון וויען קיין גאליציען

וועלען א רייהע אנגעזעהענע סוחרים אוועקגעזעצט ווערען אויף דער בעשולדיגונגס־באנק

גאוויי־סאנטש, 28 (ספ.)

אין אויגוסט 1928 האט פרימעט רייס א ריבערגעשמוגעלט צוזאמען מיט איהר שוועסטער פון וויען קיין פוילען 65 קילא זייד־פראדוקטען דורך דער גרעניץ אין מושינא. מען האט אבער ענטדעקט דעם שמוגעל און די סחורה איז קאנפיסקירט געווארען אויף דעם באהנהויף אין טארנאוו. ביידע שוועסטער זענען ארעסטירט געווארען און מען האט זיי בעשטראפט מיט 3,000 זל. עוועגטועל צו 5 חדשים תפיסה. אזוי ווי פרימעט רייס האט נישט געהאט צו בעצאהלען די שטראף איז זי אבגעזעסען אין תפיסה 5 חדשים און דאן איז זי אוועק קיין וויען. דארט האט זי געפאדערט ענטשעדיגונג פון אלע סוחרים, וועלכע האבען געהאט א שייכות צו דער געשמוגעלטער סחורה. דער וויענער פאבריקאנט פריץ קאלמאן האט אנגעהויבען צו פערהאנדלען מיט די פעראינטערעסירטע סוחרים און אברהם שיק אין לעמבערג האט ערקלערט, אז ער איז גרייט אויסצוצאהלען דער רייס 400 שילינג מיט דעם בעדינג, אז זי וועט רעזיגנירען פון ווייטערדיגע פרעטענסיעס צו די איבריגע סוחרים. ס'איז אבער נישט געקומען צו קיין אויסגלייך און די רייס האט אנגעקלאגט אלע סוחרים צום וויענער געריכט וועגען ענטשעדיגונג.

אונאפהענגיג דערפון האט דער מאַ פון דער רייס אנגעהויבען צו פערהאנדלען מיט די סוחרים אין גאליציען, וועלכע זענען אפנעהמערס פון געשמוגעלטער סחורה, זיי זאלען איהם כאטש געבען א טיילווייזע ענטשעדיגונג אבער אזוי ווי די פערהאנדלונגען האבען נישט געפיהרט צו קיין שום רעזולטאטען, האט רייס מודיע געווען דער מאכט וועגען די נעמען פון די סוחרים, וועלכע זענען אפנעהמערס פון דער געשמוגעלטער סחורה. לויט זיינע ערקלערונגען האט מיט דער שמוגעל־אקציע אנגעפיהרט א געוויסער שמואל זעפטעל פון וויען.

נאכדעם ווי רייס האט איבערגעגעבען די דאזיגע ידיעות האבען די סוחרים עמיל מיבערג אין קראקא און אברהם שיק אין לעמבערג גוטוויליג בעצאהלט 7,000 זל. שטראף, כדי אויסצומיידען אנ'אויספארשונג.

אזוי ווי אבער די גאנצע אפערע איז שוין אויפגעדעקט געווארען האט דער פראקוראטאר ביים קרייז־געריכט אין נאווי־סאנטש אנגעקלאגט הערש פייל פון קראקא, לעאפאלד גאלדפינגער פון קאטאוויץ, לעאן קאפ פון טארנוו און יצחק גראסאויג פון לעמבערג און ווארפט זיי פ״ר, אז זיי זענען די גורמים פון דער שמוגעל־אפערע.

די פערהאנדלונג וועט אין קורצען פארקומען אין נאווי־סאנטש.

באנדע פרויענהענדלער און אלפאנסען

אין ווארשא זענען ארעסטירט געווארען 74 פערזאן

ווארשא, 28 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די פאליציי איז געפאלען אויף די שפורען פון א ברייט־פערצווייגטער באנדע פרויען־הענדלער און אלפאנסען, וועלכע האבען זיך בעשעפטיגט מיט פערפיהרען יונגע מיידלעך און געגען זייער ווילען זיי אפגעגעבען אין פרייליכע הייזלעך אין די פארשטעט.

אין פערלויף פון דער היינטיגער נאכט זענען אדורכגעפיהרט געווארען א רייהע רעוויזיעס אין פרייליכע הייזלעך, דערביי זענען ארעסטירט געווארען 74 פערזאן צווישען אלפאנסען. אין די „מלינה'ס" האט מען געפינען די יונגע קרבנות פון די אויסוואורפען.

פאטער דערהרגעט זיינע 4 קינדער

און גיט זיך אליין איבער דער פאליציי

גאסטינין 28 (ספ. טעל.)

א לאנדווירט פון דארף וואולקא האט נאך א מחלוקה מיט זיין קראנקער פרוי דערהרגעט מיט א האק זיינע 4 טעכטער. דאס עלטסטע קינד איז אלט געווען 10 יאהר, דאס יונגסטע 11 טעג. דאן האט זיך דער מערדער אליין איבערגעגעבען אין די הענד פון דער פאליציי.

וועגען וואס חלומ'ען די פרייסישע יונקערס?

פאמערן זאל ווערן אינטערנאציאנאל.־דאנציג זאל צוריסגעגעבען ווערען דייטשלאנד

לאנדאן, 28 (ספ. טעל.).

דער דיפלאמאטישער קארעספאנדענט פון „דיילי טעלעגראף" ברענגט א סענסאציאנעלע ידיעה, וואס שטאמט כלומרשט פון גוט אינפארמירטע קוועלען און וואס זענען נוגע די פלענער פון פאן־פאפען צו רעגולירען מיט דער הילף פון פראנקרייך די דייטש־פוילישע בעציהונגען.

לויט דעם דאזיגען פלאן וועט פאן־פאפען שטרעבען צו אינטערנאציאנאליזירען פאמערען און צוריק פעראייניגען דאנציג מיט אויבערשלעזיען. פוילען זאל בעקומען אין דאנציג געוויסע פרייהייטען אין פארט.

ווייטער וויל פאן־פאפען שאפען א ווירטשאפטליכען בונד פון פוילען, דייטשלאנד און די דונאי'שע מלוכות.

פאן־פאפען מאכט אבער דעם חשבון אהן בעל הבית. פוילען האט וועגען דעם אויך עפעס צו זאגען.

א לאנגיעהריגער

מיליטער־בעאמטער

שרייבט ערלעדיגט אין אלע מיליטער־זאכען

ספעציאליסט אין שרייבען פון ביטעס פאר

איינציגע שפייזערס

מאז

פעטריקאווער 10

אויטאגענישע שווייסונגען

מעטאל־בעארבייטונגען

שלאסערײ־ארבייטען

מאשינען־טיילען

פיהרט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

קאנסטאנטינער 11/13

(רוג זאכאדניא

די הערשער האבען רואינירט דאס לאנד

אזוי שטעלען פעסט די רומעניש סאציאליסטען

אין צוזאמענהאנג מיט דעם פאליטישען קריזיס אין רומעניען האט די רומענישע סאציאל־דעמאקראטישע פארטיי אנגענומען א רעזאלוציע, אין וועלכער עס ווערט צוו. אנד. געזאגט, אז די קאטאסטראפאלע ווירטשאפטס־לאגע אין רומעניען איז הויפטזעכליך נישט דער רעזולטאט פון דעם וועלט־קריזיס פון דעם קאפיטאליסטישען רעזשים, נאר פון דעם דיקטאטארישען און פערזענליכען רעזשים פון דער יאנגא־ארגענטאנאו — רעגירונג, וועלכע האט רואינירט דאס לאנד דורך דער פערזארגונג פון פאליטיאישע פריינד, דורך דער עקספלאאטירונג פון דעם מלוכה'שען פערמעגען צוליב פערזענליכע אינטערעסען דורך בעטריגערייען ביי דער פערוואלטונג פון מלוכה'שען פערמעגען און דורך גרעניצלאזער עקספלאאטירונג פון די ארבייטענדיגע מאסען.

די סאציאל — דעמאקראטישע רומענישע פארטיי פאדערט, אז די קומענדיגע רעגירונג זאל פריי אויסגעקליבען ווערען אויף דעם סמך פון דעמאקראטישע פרינציפען. די איצטיגע רעגירונגס־קריזיס קאן און דארף נישט אנדערש געלעזט ווערען, ווי נאר דורך דער באמיניונג פון א נייטראלער וואהל רעגירונג, וועלכע האט דורכצופיהרען פרייע וואהלען און די קומענדיגע רעגירונג זאל געבילדעט ווערען דורך דעם פארלאמענט, וואס פערטרעט דעם אמת'דיגען פאלקס־ווילען. א יעדע אנדערע רעגירונג איז א פערזענליכע און דיקטאטארישע די ווייטערדיגע קאנטינואירונג פון דעם הייבטיגען סיסטעם קאן נאר פיהרען צו דער פערשארפונג פון דער היינטיגער לאגע און צו דער פולשטענדיגער קאטאסטראפע פון דעם לאנד.

ביז צו דער דעפיניטיווער בילדונג פון דער רעגירונג דורך א פריי־געוועהלטען פארלאמענט פאדערט די סאציאל — דעמאקראטישע פארטיי פון דער פראוויזארישער רעגירונג, אז אלע אומנויטיגע הוצאות זאלען רעדוצירט ווערען, די רעגעלמעסיגע אויסצאהלונג פון די בעאמטען־גאזשעס, די אונטערשטיצונג פון די ארבייטסלאזע און די אונטערשטיצונג פון די פויערים דורך קרעדיטען.

— — די — —

בעוואוסטע פעלד־בעטען

„Palma-Patent"

וואס זענען אלעמען בעקאנט מיט זייער פראקטישקייט און דויערהאפטיגקייט

מיט א גאראנטיע אויף 3 יאהר

ווי אויך לעזשאקעס, פעלד־בעטלעך און פעלד־בענקלעך

מאטראצען

געבעטע שאטקאווע, קאנאדיסקע קאזעטקעס, טאפטשאנעס

בעקומט מען נור אין דער בעקאנטער פאבריק

לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 131־85

הורט — דעטייל

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 29 יוני 1932

לאדז. 29 יוני 1932

מיט'ן פנים צו די אראבער

ווי בעוואוסט פערטרעטען די רעוויזיאניסטען דעם שטאנדפונקט פון א נייער אריענטאציע אין ציוניזם. די דאזיגע אריענטאציע בעשטעהט דערין, וואס מען האלט פאר נויטיג צו געבען ענגלאנד אנצוהערען, אז מען וועט ביי איהם צונעהמען דעם א"י-מאנדאט, בכדי אנצופערטרויען א אנדערע מלוכה

ווען מען פרעגט אבער ביי די רעוויזיאניסטען, וועמען זיי האבען בדעה איבערצוגעבען דעם א"י-מאנדאט, שושקען זיי אין אויער אריין, אז נור פראנקרייך איז דאס לאנד, וועלכעס איז מסוגל צו פערוואלטען מיט א"י אין א גייסט וואס וואלט געווען געוואונשען פאר יודען, און זשאבא ינסקי האט אפילו שוין געשאפען א טעאריע, לויט וועלכער ענגלאנד ליידעט פון אלטערשוואכקייט און האט צוליב דעם פערלוירען זיין אמאליגען אימפעריאליסטישען אימפעט. ענגלאנד איז געווארען שוואך און דעריבער איז אויך דער ענגלישער רעזשים אין א"י אזוי וואקלדיג און צוויי-פנים'דיג. מען דארף דעריבער זוכען א נייע מאכט, וואס וועט ארויסווייזען מעהר תקיפות און מעהר אנטשלאסענקייט אין דער פערוואלטונג פון א"י. א מאל איז געווען ענגלאנד די קארט, אויף וועלכער מען האט אלצדינג געזעצט. אין יענע צייטען האט מען אניטירט פאר דעם. אז א"י זאל ווערען די זיבעטע דאמיניע פון דער בריטישער אימפעריע. וואלט די דעמאלדיגע פאליטישע אגיטאציע פון די רעוויזיאניסטען געווען געהאט אנ'ערפאלג, וואלטען זיי היינט נישט מעהר געקאנט זיך ארומטראגען מיט דעם א"י-מאנדאט, ווי מיט סחורה, וועלכען מען גיט דעם, וואס ביטעט אמייסטען. צום גליק איז א"י נישט געווארען קיין זיבעטע דאמיניע און די רעוויזיאניסטען קאנען זיך דעריבער שפילען אין זוכען פון א נייער מאנדאט-מאכט.

די רעוויזיאניסטען האבען אבער קענטיג א קנאפען מזל מיט זייערע פאליטישע קאנצעפציעס. פונקט ווי פון דער זיבעטער דאמיניע איז געווארען א זייפענבלאז, פונקט אזוי וועט עס ווערען מיט זייער פראנקאפילער אריענטאציע. ס'וועט זיך גאר באלד ארויסווייזען, אז אויך אין דער דאזיגער אריענטאציע איז נישט פערהאן אפילו קיין שמץ פון רעאל-פאליטישען צוגאנג. די ערשטע סימנים דערפון האבען זיך שוין בעוויזען.

דעם ערשטען קלאפ האט די דאזיגע קאנצעפציע בעקומען דורך דעם פאקט, וואס די פראנצויזישע רעגירונג האט זיך אבגעזאגט צו געבען זשאבאטינסקין די ארייננאהר-וויזע קיין טוניס. טוניס איז א פראנצויזישע קאלאניע, וואס איהר בעפעלקערונג איז אראביש. און אזוי ווי די אראבער פון טוניס האבען פראטעסטירט געגען זשאבאטינסקיס בעזוך, האט די פראנצויזישע רעגירונג פערמאכט די טויערען פונ'ם דאזיגען לאנד פארן רעוויזיאניסטישען פיהרער.

אבער אין די לעצטע טעג איז פארגעקומען א צווייטער פאקט, וועלכער ווארפט נאך א כאראקטעריסטישען ליכט אויף דער האלטונג פון דער פראנצויזישער רעגירונג. די פראנצויזישע מאכט אין טוניס האט אויפגעפאדערט דעם קרן-היסוד-דעלעגירטען, נתן האלפערן, וואס פיהרט דורך די קרן-היסוד-קאמפאניע אין טוניס צו פערשיבען א קרן-היסוד-פערזאמלונג, וועלכע ער האט גערופען, חגם זי איז דורך דער מאכט שוין געווען בעוויליגט. די פראנצויזישע מאכט אין טוניס האט מאטיווירט איהר פאדערונג דערמיט, וואס די פערזאמלונג וואלט געקאנט דערפיהרען צו עקסצעסען מצד די אראבישע נאציאנאליסטען. דער פראטעסט פון דער ארטיגער יודישער קהלה האט גארנישט געהאלפען. די פראנצויזישע מאכט האט די פערזאמלונג דעפיניטיוו גע'אסר'ט צוליב דער וואקסענדיגער געגנערשאפט פון די טונעזישע אראבער געגען יעדער עפענטליכער ציוניסטישער טעטיגקייט.

דער אינצידענט אין טוניס האט נאך זיין טיפערע בעדייטונג, ער בעווייזט קודם כל, אז ס'איז די א"י-דיגע אראבער געלונגען צו פעראינטערעסירען אין א געוויסער מאס מיט זייער גורל אויך די אראבער אין אנדערע לענדער. דאס איז זיכער א ענין, וואס זיין בעדייטונג טאר נישט אונטערגעשאצט ווערען. די מעשה-טוניס בעווייזט אונז אבער אויך צו אנ'איבריגען מאל, אז מיר יודען קומען צו א מאלק מיט די אראבער. די היינטיגע שטרויס-פויגעל-פאליטיק פון וועלען אויסמיידען די פראבלעמען, וועלכע זענען פערבינדען מיט דעם פאקט, וואס א"י געפונט זיך געאגראפיש אין מיטען פון א אראבישער וועלט, די דאזיגע פאליטיק, וואס קוקט אויף דער לאגע אין א"י דורך תל-אביב'ער ברילען, וועט נישט פיהרען צו קיין לייזונג פון אונזערע אנגעווייטאגטע פראגען. און כל זמן די ציוניסטישע פאליטיק וועט נישט האבען דעם מוט און די דרייסטקייט אין דער יודיש-אראבישער פראגע ארויסצוגעהען אויף א נייעם וועג, וואס פערציכטעט אויף שטארקע זשעסטען און פוסטע דעמאנסטראציעס, וועלען מיר תמיד האבען צו פערנאטירען אזעלכע סיורפריזען, ווי דעם אין טוניס, קיין שום מאכט. וואס רעגירט אין לענדער מיט אראבישע מעהרהייט, וועט זיך נישט קאנען שטעלען קלאר אויף אונזער זייט, כל זמן ס'וועט נישט קומען צו א פערשטענדיגונג אויף דעם יודיש-אראבישען פראנט. קיין שום דיפלאמאטישע הינטערקוליסען-שטיקלעך וועלען דא גארנישט נוצען. אויך די רעוויזיאניסטישע פראפאגאנדא וועט דא גארנישט העלפען.

די ציוניסטישע פאליטיק מוז זיין געווענדעט מיט איהר פנים אויפן אראבישען פראנט, אבער אויך אויף דעם פראנט וועט זי גארנישט בעוויזען אויפצוטון, אויב זי וועט נישט קאנען זיך שטיצען אויף א שטארקען יודישען כח אין לאנד גופא, און דאס הענגט שוין אינגאנצען אב נאר פון אונז און נישט פון קיין שום פרעמדען פאקטאר. דעם דאזיגען פשוט'ן אמת וועט אויך די רעוויזיאניסטישע פראפאגאנדא נישט קאנען פון דער וועלט אוועקשאפען.

פ. וו.

א גאנצע בוך אנגעשריבענע וועגען יודען

און קיין איין נייע אנטיסעמיטיש ווארט נישט געזאגט

זייט א געוויסע צייט ווערט אין דער ענדעקישער „גאזעטא ווארשאווסקא" שטארק רעקלאמירט א בוך פון איינעם הענריק ראליצקי דער בין השמשות פון איזראעל. מיר זענען זיך מורה, מיר האבען זיך דאס בוך ביז איצט נישט איינגעשאפט. מיר האבען געוואוסט אונגעפעהר, וואס מ'קאן ערווארטען פון א בוך וועגען יודען, וואס ווערט רעקלאמירט און רעקאמענדירט אין דעם הויפט-בלאט פון דער פארטיי, וועלכע האט מיט א געוויסער צייט צוריק פאטראנירט די עקסצעסען פון דער אקאדעמישער יוגענד. מיר האבען קיין נייעס פון דעם בוך נישט ערווארטעט. מיר בעגנוגענען זיך דערווייל מיט דער רעצענזיע, וואס איז נעכטען אפגעדרוקט געווען אין דעמזעלבען בלאט, און פון דער רעצענזיע איז צו זעהן, אז קיין פייגעל פון הימעל כאפט נישט דער ענדעקישער יודען-קענער. אלזא די אלטע געשיכטע:

יודען האבען שטענדיג געהאט אנ'אייגענע פאליטיק און אנ'ארגאניזאציע אויף צו פיהרען אט די פאליטיק. זיי זענען שטענדיג געווען דער פאליטישער פאקטאר פון דער מענשליכער געשיכטע. זיי האבען שטענדיג געצילט אויף צו בעהערשען די וועלט.

ווען די יודען האבען פערלוירען זייער אייגענע מלוכה און נישט געהאט מעהר קיין אייגען לאנד, האבען זיי געשאפען א גאנצען סיסטעם פון ארגאניזירען זיך און אויסצונוצען אלע מעגליכקייטען פאר די צילען פון זייער אייגענער פאליטיק. אין דאזיגען סיסטעם האט געשפילט נישט קיין קליינע ראלע די שטרעבונג צו שאפען קאמפאקטע אייגענע געביטען אין פערשידענע לענדער און זיך שטיצען אויף די דאזיגע קיבוצים. אזא קיבוץ איז אמאל געווען אין בבל, שפעטער אין שפאניען און איצט אין פוילען.

די יודען זארגען שטענדיג אויסערגעוועהנליך דערפאר, אז זייער פאליטיק זאל געהאלטען ווערען אין געהיים פונקט ווי די מעטאדען פון זייער האנדלונג. צוליב דער איינפאכער סיבה, ווייל זייער טעטיגקייט איז געווענדעט געגען דעם פאלק, צווישען וועלכען זיי לעבען. זיי פראדוצירען אידעאלאגיעס, לאזונגען, מעטאדען פון פיהרען פאליטיק א. א. וו. און דאס אלץ איז געווענדעט נישט פאר זיך אליין, נאר כדי צו בעהערשען און צו דעמאראליזירען דאס פאלק, ביי וועמען זיי לעבען.

ווייטער פערנעהמט זיך דער אויטאר מיט דעם איביגען שרעקענס-קינד פון יעדער אסענטימיטישער אגיטאציע, מיט דער מאסאנעריע. נאטירליך זענען די יודען די ערשטע מאסאנען און פון דער מאסאנעריע געהט ארויס אלדאס בייז פאר די פעלקער פון דער וועלט.

די מאסאנעריע איז אנ'ארגאניזאציע, וואס האט דעם הויפט ציל צו צוקלאפען די געזעלשאפט אויפ'ן חורבן פון מיטעלאלטער, רענעסאנס, גרויסע פראנצעזישע רעוואלוציע און דעם צוואנציגסטען יאהרהונדערט געהט זייער ארבייט, וואס ברענגט צום מאראלישען, ווירטשאפטליכען און גייסטיגען קריזיס פון די מערב-לענדער. די שולדיגע אין דאזיגען קריזיס זענען אין דער ערשטער רייהע די יודען. די פערניכטונג פון די באנדען, וואס בינדען די פעלקער פון אייראפע איז פאר די יודען געווען דאס ערשטע מיטעל אויף צו דערגרייכען די הערשאפט איבער דער וועלט.

אלזא די שולדיגע אין קריזיס זענען די יודען, כדי צו בעהערשען און צו בעקעמפען דעם קריזיס דארף מען בעקעמפען די יודען אא"וו אא"וו

אלץ די זעלבע אלטע אויסגעדראשענע ענדעקישע חכמות. מ'וואלט געקאנט אננעהמען פאר א קאמפלימענט דאס צושרייבען די יודען אזעלכע געוואלדיגע איינפלוסען און מעגליכקייטען, ווען די קאמפלימענטען וואלטען נישט געגאנגען פון אזעלכע מענטנע קעפ, ווי עס זענען די ענדעקעס.

איז דאס אל"ץ אמת?

„ראבאטניק" וועגען די פערהעלטענישען אין ווארשאווער פאוויאק

אין אנ'ארטיקעל א. ג. דאס געוויסען, עס מוזען קומען אויפקלערונגען, עס מוז קומען אנ'ענטפער" לייענען מיר אין געכטיגען „ראבאטניק":

בעת איינעם פון די לעצטע פראצעסען אין ווארשא וועגען געהערען צו דער קאמוניסטישער פארטיי זענען פון דער בעשולדיגונגס-באנק געפאלען עטליכע ווערטער וועגען די בעציהונגען אין די טורמעס אין פוילען. גערעדט האט א יונג מיידעל, א סטודענטקע פון געשיכטע אין ווארשאווער אוניווערזיטעט, וועלכע גיט לויט דער מיינונג פון די פראפעסארען, גרויסע וויסענשאפטליכע האפנונגען. זי האט דערצעהלט וועגען די פאלגען פון נייעם טורמע-רעגולאמין וועלכען עס האט איינגעפיהרט דער ה' מיניסטער מיכאלאווסקי. דאס יונגע מיידעל איז געווען זעהר אויפגערעגט, נישט אלע ווערטער איהרע זענען דערגאנגען צום פובליקום. איבריגענס האט מען איהר זעהר שנעל בעזייטיגט פון זאל. מיר האבען זיך באלד אין די נאהענטסטע טעג בעמיהט אויסצופארשען דעם אמת וועגען איהרע ארויסטרעטונגען. און אט וואסערע אינפארמאציעס מיר האבען בעקומען:

1) אין דער טורמע, וועלכע איז בעקאנט אונטערן נאמען פאוויאק אין ווארשא אויף דער דזיעלנע גאס, האט מען א גרויסען טייל פון די פאליטישע אנגעקלאגטע, הגם געגען זיי איז נאך נישט ארויסגעטראגען געווארען קיין אורטייל, איבערגעטון אין טורמע-קליידונג.

2) די פאליטישע ארעסטירטע צווינגט מען צו געמיינזאמע שפאצירען מיט די קרימינעלע, זיי געהען איינער נאכן אנדערען און מוזען האלטען די הענד פון הינטען.

3) פאר יעדען ארויסגאנג פון דער קאמער קומט פאר א פערזענליכע רעוויזיע, וואס בעליידיגט דעם מענשליכען כבוד.

4) עס זענען פערהאן קארצערס, וואס ליגען אונטער דער ערד און זענען אדורכגעזאפט מיט פייכטקייט.

5) די ביבליאטעק פון פאוויאק, וועלכע צעהלט 5 טויזענד בענד, דערגעהט נישט צו די ארעסטירטע. מען שמועסט, אז זי איז פערברענט געווארען.

6) די וועכטער ווענדען זיך צו די ארעסטירטע אויף „דו" אין בעסטען פאל אויף „איהר". פאר פארלעגען א מיטארעסטירטען א פאפיראס דראהט קארצער. בעליידיגענדע ווערטער קאן מען הערען זעהר אפט.

7) עס עקזיסטירט דער געברויך פון שמידען אין קייטען אלס שטראף פאר איבערטרעטען דעם רעגולאמין פון דער טורמע.

8) אין קארצער איז שטענדיג פול מיט וואסער.

איצט קומען די ערגסטע זאכען. אין שפיץ פון דער טורמע שטעהען די הערן יאנקאווסקי און זאכארסקי. זיי זענען בעשולדיגט אין דעם, אז זיי שלאגען די ארעסטירטע. אין אפריל ל. י. האט מען אין דער אנוועזענהייט פון די הערען איין ארעסטירטען געשמיסען. דאס איז נישט געווען קיין אויסערגעוועהנליכער פאל. דערזעלבער זאכארסקי מאכט זיך א שפאס אזעלכען און רייצט אן אויף די ארעסטירטע זיין הונד.

א חוץ דעם ווערען יונגע מיידלעך, וועלכע זענען פערהאלטען אינטער'ן פערדאכט פון קאמוניזם, (אונטער 20 יאהר) געהאלטען אין קאמערען אינאיינעם מיט פראסטיטוטקעס, אפט קראנקע, מיט גנב'טעס און מערדערינס. עס שפילען אויך א ראלע נאציאנאליסטישע פראגען, עס הערשט אנטיסעמיטיזם.

איבערגעבענדיג די אלע פאקטען, פרעגט דער „ראבאטניק", צי איז מעגליך, אז דאס אלעס זאל זיין אמת און פאדערט די זאך זאל אויסגעפארשט ווערען.

אבי א ציל—נישט וויכטיג וואסערער

אזוי מיינט געבעלס, היטלערס רעכטע האנד

געבעלס, די רעכטע האנד פון היטלער'ן, ווערט גערעכענט פאר איינעם פון די סאמע געבילדעטע און קילטורעלע פיהרער פון די נאציאנאל-סאציאליסטען. ער האט שטודירט אין היידעלבערג און אין מינכען און האט זיך געגרייט צו פערנעהמען די קאטעדרע פון פראפעסאר פאר קונסט-געשיכטע. ער ווערט אויך גערעכענט פאר אנ'אויסגעצייכענטען קענער פון דאסטאיעווסקי'ן. אין מינכען האט אבער געבעלס פלוצים בעקומען געשמאק פאר פאליטיק, ער האט אוועקגעווארפען זיינע שטודיען און איז געווארען אנ'אגיטאטאר פון די נאציאנאל-סאציאליסטען. ער האט אנגעשריבען אנ'אויטאביאגראפישען ראמאן א.נ. „מיכאעל" און אין דעם ראמאן, וועלכער איז געשריבען אין דער פארם פון א טאג-בוך, דערצעהלט ער ווי ער איז געקומען צו דער היטלעריסטישער תורה. דארט איז צ. א. פערהאן אזא ארט: „איך פעראכט אונזער יאהרהונדערט. לייט-ארטיקלען, פארטייאישע רעדעס, פארלאמענטארישע פראזען — אט אין וואס עס דריקען זיך אויס די גייסטיגע שטרעמונגען פון אונזער צייט". דאס איז געשריבען געווארען אין יאהר 1927 און איצט איז געבעלס אליין געווארען א „העלד פון אונזער צייט". ער שרייבט די לייט-ארטיקלען אין דעם אפיציאז פון דער פארטיי און טרעט אויף מיט רעדעס אין אלע שטעט פון דייטשלאנד. אויך אין רייכסטאג איז ער איינער פון די היטלעריסטישע ווארט-פיהרער.

אין דערמאנטען ראמאן דערצעהלט ער ווי אזוי ער איז געקומען צו היטלער'ן. אויף איהם האט געמאכט א גרויסען איינדרוק איין אויסדרוק אין ראמאן פון וואלפגאנג געץ „גנעזענאו". אט איז די מערקווירדיגע פראזע „זאל אונז גאט געב צילען, אלץ איינס וואסערע". געבעלס איז א לאמער דער דאזיגער פיזישער פעהלער שטערט איהם אבער נישט צו שטעהן אויף דער טריבונע אין די סאמע קלאסישסטע פאזעס. ער קומט שטענדיג נישט אנדערש ווי אין דער בעגלייטונג פון אנ'אדיוטאנט: דאס רופט ארויס א גרעסערן עפעקט. ער קאן ווירקען אויף די אודיטאריע, איבערגעהענדיג פון פאטאס צו הומאר, פון געשריי צו פליסטערן. ער האלט, אז אנ'אגיטאטאר דארף זיין פרימיטיוו, ווייל די מאסע דענקט זעהר פרימיטיוו. דאס דארף האבען אין זין יעדער אגיטאטאר און רעדען צו דער מאסע אין דער געהעריגער שפראך.

פיל רוהם האט זיך געשאפען געבעלס אין דער צייט, ווען ס'איז געפיהרט געווארען דער העלדישער קאמף געגען'ן פילם לויט רעמארקס „אויפ'ן מערב-פראנט קיין שום נייעס". דער לאמער דעמאגאג פלעגט דאן קומען אין קינא אויף נאלענדארף-פלאץ אין דער בעגלייטונג פון עטליכע דאמען. באלד ווי עס פלעגט זיך נאר בייווייזען אויפ'ן עקראן די אויפשריפט וועגען פילם, פלעגט געבעלס געבען א סיגנאל די היטלערפראוצעס, וואס האבען זיך געפונען אין זאל אין פערשידענע ערטער. און תיכף איז געווארען אין זאל א מורא'דיגער טומעל און ליארעם. גלייכצייטיג פלעגט איינע פון זיינע דאמען ארויסלאזען עטליכע ווייסע מייז. עס פלעגט ווערען א פאניק אין טעאטער און די פארשטעלונג פלעגט אראפגעריסען ווערען. בעת די פויזעס איז געבעלס געשטאנען אויף אנ'אויטא פאר'ן קינא און מיט דער הילף פון א מעגאפאן האט ער געגעבען פעראַרדנונגען זיינע מיטהעלפער. אין יענע טעג איז געבעלס געווען דער באלעבאס פון דער בערלינער גאס

איצט, ווען די היטלערלייט זענען פערנומען מיט'ן קאמף פאר דער דירעקטער פערכאפונג פון מאכט, האבען די עפעקטפולע אגיטאציע טריקען פערלוירען זייער ווערט. דערמיט איז אויך געפאלען די בעדייטונג פון געבעלס'ן. אבער וואהרשיינליך וועט ער נאך לאזען וועגען זיך הערען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מיטוואך
כה
29
סיון תרצ"ב

יוני
זון-אויפגאנג 3.15
זון-אונטערגאנג 8.01

טאג-נאטיצן

מעשים, וואס זענען ווי קערנדלעך, וואס מען פערזייהט אין דער ערד

צווישען די שעהנע לעגענדעס, וואס ווערען דערצעהלט אין מדרש וועגען דער בעגעגעניש צווישען דער מלכה שבא און שלמה המלך, איז פאראן א מעשה'לע וועגען די רעטענישען, וואס די קעניגין, וואס איז געקומען פון ווייטע לענדער צו בעקענען זיך מיט דעם „קליגסטען פון אלע מענשען", האט געפרעגט ביי איהם.

די מלכה שבא האט געפרעגט ביי שלמה המלך עטליכע רעטענישען, און זי האט איהם דערביי געזאגט: „אויב דו וועסט מיר געבען דעם ריכטיגען ענטפער אויף מיינע רעטענישען, וועל איך זיין איבערצייגט, אז עס איז אמת, וואס מען זאגט אויף דיר, אז דו ביזט דער קליגסטער מענש".

איז איינע פון די רעטענישען געווען אזוי:
„זאג מיר, אויב דו ווייסט, ווער איז דער אומגליקליכער, וואס איידער ער שטארבט נאך, לייגט מען איהם שוין אריין אין דער ערד, און וואס איידער זיין אטעם געהט נאך אויס, בעגראבט מען איהם שוין; און כאטש ער ליגט און פוילט, ווערט ער דאך שטארקער און לעבעדיגער, און די וואס בעגראבען איהם, ווערען טויזענטער מאל פעלוינט?"

האט איהר אויף דעם שלמה המלך געענטפערט:
„די קערנדלעך, וואס מען לייגט אין דער ערד; די זאנגען, וואס וואקסען דערנאך אויס, — זיי וועלען דיר זאגען, אז איך האב דיין רעטעניש געטראפען". פון די „קערנדלעך, וואס מען לייגט אין דער ערד", וועלכע שלמה המלך האט דערמאנט, קאן מען אבער נאך עפעס לערנען; מען קאן פון זיי ארויסלערנען א מוסר השכל וועגען די מענשליכע מבשים.

מיר טוען אפטמאל זאכען, פון וועלכע מיר האבען נישט קיין באלדיגע נוצען. מיר טוען אפטמאל זאכען, וואס קוקען אויס צו זיין פון אויבענאויף נישט אין אונזערע אינטערעסען, נאר אין די אינטערעסען פון אנדערע.

אויב אבער די טאטען, וואס מיר בעגעהען, זענען גוטע; אויב די ארבייט, וואס מיר טוען, איז א נוצליכע, קאנען זיי בעגליכען ווערען צו די קערנדלעך, וואס דער פויער פערזייהט אויף דעם פעלד און פון וועלכע עס וואקסען דערנאך אויס הויכע, בליהענדיגע זאנגען, וואס ברענגען תבואה און שפייזען א וועלט מיט מענשען, און בעלוינען טויזענטער מאל דעם, וואס האט זיי פערזייהט.

און ווען אפילו עס טרעפט, אז מיר אליין בעניסען נישט פון דער פרוכט, וואס מיר פערזייען מיינט עס נישט, אז מיר דארפען נישט פערזייען און פלאנצען; מיינט עס נישט, אז מיר דארפען זיך אפהאלטען פון טון גוטס צו אונזערע מיטמענשען און אויסשטרעקען א האנד פון הילף צו די, וואס קלאפען אין אונזער טיר.

עס איז פערהאן א צווייטע וואונדערשעהנע מעשה'לע אין מדרש, וואס פאסט זיך זער גוט צום ענין; דאס איז דאס מעשה'לע וועגען אן אלטען מאן, וואס איז געשטאנען אין פעלד און פערזייט אן'עפעלבוים.

דער וואס האט פערזייט דעם בוים, איז שוין געווען א טיפער זקן; זיין רוקען איז געווען געבויגען און יעדער, וואס האט איהם געזעהען, האט געקאנט זאגען, אז ער וועט נישט פערברענגען פיל יאהרען אויף דער וועלט. ער איז אבער געשטאנען אין פעלד, געגראבען פלייסיג די ערד און פערזייט פארזיכטיג די קערנדלעך, פון וועלכע עס האט געדארפט מיט יאהרען שפעטער אויסוואקסען א בוים.

איז איינער פערבייגעגאנגען דאס פעלד און געזעהן דעם זקן ביי דער ארבייט און א פרעגע געטאן ביי איהם: „צו וואס ארבייטסטו און פערלירסט דיין מיה? ווייסטו דען נישט, אז עס דארף נעמען יאהרען ביז פון אט די קערנדלעך, וואס דו פערזייסט, וועט אויסוואקסען א בוים, וואס וועט געבען פרוכטען? און ווייסטו דען נישט, אז ווען דער בוים וועט נעמען בליהען און געבען פרוכטען, וועסטו שוין לאנג נישט זיין צווישען די לעבעדיגע?"

דער אלטיטשקער האט אויפגעהויבען דעם קאפ, בעטראכט דעם פראגע-שטעלער מיט זיינע קלוגע אויגען און געענטפערט:

„איך וויים, איך וויים; דאס מאכט אבער נישט אויס: איך פערזייה נישט פאר זיך. אויב איך וועל פון דעם בוים נישט האבען קיין הנאה, וועלען מיינע קינדער געניסען פון זיינע פרוכטען".

און אט אין דעם אייגענטליך ליגט דער מוד פון אונזער לעבען און פון אונזער ארבייט אויף דער וועלט.

און מיר דארפען אויך אין זינען האבען, אז דאס, וואס מיר טוען, איז נישט בלויז פאר דעם היינט, נאר אויך פאר דעם מארגען. יעדער פון אונז דארף זיך בעציהען צו זיין לעבען און זיין ארבייט, ווי אט דער זקן, וואס איז געשטאנען אין פעלד און פערפלאנצט א בוים. און ווי דער, וואס פערזייהט תבואה אדער פערפלאנצט א בוים, ועהט, אז די זוימען און קערענדלעך זאלען זיין גוט, כדי די תבואה אדער דער בוים זאלען אויסוואקסען גוט און צובליהען זיך שטארק און ארויסגעבען גוטע ווייך און קארן און געשמאקע פרוכט אזוי דארפען מיר אויך זעהן, אז אונזערע מעשים זאלען זיין גוט און זיי זאלען ברענגען גוטע דעזולטאטען.

און איצט איז א צייט, ווען מען קאן דערקענען, ווי ווייט א מענש איז גרייט צו טון גוטס און ביי־הילפיג זיין זיינע מיטמענשען. איצט, ווען אזויפיל מענשען נויטיגען זיך אין ווארימער מיטהילף, אין שטארקונג און דערמוטיגונג, איז וויכטיג, אז וואס מעהר מענשען זאלען אויפהערען צו טראכטען נאר פון זיך און אפגעבען זיך בלויז מיט זיך אליין, נאר ארויסהעלפען די, וואס געפינען זיך אין אן'ערגערער לאגע.

און די הילף, וואס יעדער איינציגער גיט, ווי ווייט זיינע מעגליכקייטען דערלויבען; די וואריםקייט, וואס יעדער איינער ווייזט ארויס, ווען מ'ווענדט זיך צו איהם נאך שטיצע — דאס זענען די קערנדלעך, וואס מיר פערזייהען און וואס וועלען אונז שפעטער טויזענטער מאל בעלוינען.

און אונזער בעלוינונג וועט בעשטעהן אין דעם, וואס מיר וועלען האבען דעם גליקליכען בעוואוסטזיין, אז מיר האבען דערפילט אונזער פליכט צו אונזערע מיטמענשען, אז מיר האבען זיך צוגעהערט צו דער שטימע פון אונזער געוויסען און געהאנדעלט ווי יושר און רחמנות פאדערען.

און אט דער דאזיגער בעוואוסטזיין איז זיכער די שעהנסטע בעלוינונג, וואס איינער קאן זיך ווינשען.

ח.

פאבאר פון יאהרגאנג 1911

מארגען, דעם 30-טען יוני ד. י. דארפען זיך שטעלען:

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 1 (נארוטאוויטשא 75) די פאבאראוועס פון די יאהרגענג 1912, 1913 און 1914, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9, 11 פאליציי-קאם.

פאר דער קאמיסיע נומער 2 (אגראדאווע 34) די פאבאראוועס פון די יאהרגענג 1912, 1913 און 1914 וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 פאליציי-קאמיסאריאטען, וועלכע האבען זיך מחמת קראנקהייט, אדער אנדערע וויכטיגע סיבות זיך נישט געקענט צושטעלען צו דער קאמיסיע אין די בעשטימטע טערמינען.

צו די פאבאר-קאמיסיעס דארפען די פאבאראוועס מיטנעמען די פעסער, אדער פערזענליכע דאקומענטען ארויסגעגעבען פון די פאליציי-קאמיסאריאטען, פראלאגאציע און רעגיסטראציע-קארטען, וואס זענען אויסגעשטעלט געווארען פון לאדזשער מאגיסטראט, און בעשייניגונגען וועגען פאך און בילדונג.

די פליכט פון צושטעלען פערזענליכע דאקומענטען איז אויך חל אויף די פאבאראוועס פון קאטעגאריע ב., וועלכע האבען די דאזיגע בעשייניגונגען צוגעשטעלט צו די פאבאר-קאמיסיע אין די פריהעריגע יאהרען.

פון האנדעלס-געריכט

קונסט-זייד-פאבריקאנט יעקב הורוויטש רעגולירט אויף 40 פראצענט

אין שייכות מיט דעם „נאדזור" פון דער פירמע „יעקב הורוויטש", פאבריקאנט פון קונסט-זייד (לואיזע 28), האט דאס געריכט אויף דער נעכטיגער זיצונג בעשטעטיגט דעם רעגולאציע-אפמאך, לויט וועלכען די פירמע רעגולירט אויף 40 פראצ. אויסצוצאהלען אין 4 האלב-יעהרליכע ראטעס.

* * *

אין שייכות מיט'ן אופדלאשטש פון יחיאל ליבערמאן (פאמארסקא 19) צוליב'ן טויט פון סינדיק, האט דאס געריכט בעשלאסען צו רופען א פערזאמלונג פון די קרעדיטארען, כדי אויסצווועהלען א נייעם סינדיק.

* * *

אויף דער נעכטיגער זיצונג, האט דאס געריכט בנוגע דעם אופדלאשטש פון עלפרידא וויסטעהובע בעשלאסען צו געבען א 6-וואכנעדיגען צוגאב-טערמין, כדי אנצומעלדען די פרעטענזיעס.

דער צוגאב-טערמין איז געגעבען געווארען צוליב דעם, וואס א טייל וועקסלען זענען נאך נישט פעליג, און צוליב דעם, וואס א גרויסער טייל בעלי-חובות וואוינט אין אויסלאנד.

פיער ברידער קינ'ס

דערמארדעט און פערברענט א יונגע פויער

(2) עהערנעכטען ביינאכט איז אויסגעבראכען א שרפה אין דער דארפס-ווירטשאפט פון יאן קאלעטא אין דארף רענקאראי, פעטריקאווער קרייז.

עס זענען פערברענט געווארען א גאנצע רייה בנינים און אויך א וואוין-הויז.

אין די פלאמען איז אויך אומגעקומען דעם בעלעבאס'ס זוהן, דער 25-יאהריגער פעליקס קאלעטא, אויף וועלכען מ'האט געטראכט, אז ער האט אוודאי גורם געווען די שרפה, אוועקלעגענדיג זיך שלאפען אין שייער מיט אן'אנגעצונדענעם פאפיראס אין מויל...

די פאליציייאישע אויספארשונג האט אבער פעסטגעשטעלט, אז פעליקס קאלעטא איז פאר דער שרפה מיט א טעמפען געגענשטאנד דערמארדעט געווארען, און דערנאך האט מען זיין טויטען קערפער בעגאסען מיט נאפט און אונטערגעצונדען.

מ'האט געמאכט א גענויע חקירה ודרישה און מ'איז דערגאנגען, אז צווישען פעליקס'ן און זיינע פיר ברידער וולאדיסלאוו, יאן, סטאניסלאוו און פיאטער זענען אפט פארגעקומען ביטערע מחלוקת'ן אויף דעם גרונד פון טיילען זיך מיט זייער פאטערס ירושה, וועלכער איז נאך אגב נישט געשטארבען...

א סברא, אז די פיער ברידער זענען געווען אייפערזיכטיג דערויף, וואס דער קראנקער פאטער שענקט מעהר אויפמערקזאמקייט און ווייזט ארויס א גרעסערע ליבע צו פעליקס'ן.

פאליציי איז זיך דעריבער משער, אז די שולדיגע זענען די פיער אנגערופענע ברידער און דעריבער זענען זיי, צוזאמען מיט זייער פאטער און מוטער ארעסטירט געווארען.

מען מערקט ציגען-בעק

ס'איז קנאפ ריכטיגע, דארף מען נאר פאלשע...

(2) אין דארף פאושענטשוב, לענטשיצער קרייז, זענען מיט עטליכע טעג צוריק געקומען צוויי פערשוינען, פון וועלכע איינער האט זיך אפגעגעבען אלס קאמיסאר פון דער לאדזשער „איזבא סקארבאווא", און דער צווייטער. אלס וואזשני פון דערזעלבער אינסטיטוציע.

ביידע האבען זיי געדונגען א פיהרעל, אויסשטעלענדיג דעם פוהרמאן א קוויטעל אויף 10 זל. וועלכע ער זאל איינקאסירען אין דער לאדזשער „איזבא סקארבאווא". (ס'איז געגליכען צו איינעם, וואס גייט נאך ירושה און בעצאהלט קבורה-געלד...).

דערנאך האבען די ביידע פערשוינען אנגעהויבען ארומצופאהרען צו בעווונדערע דארפס-באלעבאטים און איינקאסירען שטייערען.

לכתחלה האבען די דארפס-לייט, אמת, נישט געהאט די דרייסטקייט צו פאדערען פון קאמיסאר ענטשפרעכענדע דאקומענטען; אזוי-ווי אבער די האלטונג פון די „אוושענדניקעס" איז סוף כל סוף געווארען די פויערים'לעך שטארק אויפפאלענד, האט מען זיך פערשטענדיגט מיט דער ארטיגער פאליציי, און אז מ'האט בחיפותינו הרבים, די ביידע „קאזשאנע" אינקאסענטען אויסלעגיטימירט, האט זיך ארויסגעוויזען, אז זיי האבען אזא שייכות מיט מלוכה-פינאנצען, ווי היטלער, א שטייגער, מיט עולם הבא...

האט מען זיי ביידען: דעם 40-יאהריגען אנדזשעי סטאינסקי און דעם 32-יאהריגען יוזעף שקאבלעוווסקי—ארעסטירט.

און לאמיר שטאלץ זיין: זיי זענען אונזעריגע, לאדזשער הייסט עס!

PARK HELENÓW

היינט, 11 א זייגער פארמיטאג א פריהמארגען-קאנצערט
מישא פאזנאנסקי
ס'נעמט אנטייל דער סאליסט — ווירטואז
און 8.30 אווענד-א סימפאנישער קאנצערט
מיט'ן אנטייל פון באלעט קאמינסקי און זינגער קאכאנסקי.

צוליב 2 זלאטעס

בעסטיאליש אומגעבראכט א מענשען פון דער וועלט

(א) עהערנעכטען זענען עטליכע פערשוין מיט אן'איינזערנער רעהר בעפאלען אויף ווילטשא 8 א געוויסען יוזעף סטשעכאווסקי (פון מיעדזשיאנא 5) און מיט א פאר קלעפ איבערען קאפ, איהם דערמארדעט.

פאליציי האט זיך ענערגיש גענומען צו זוכען די מערדער, און זיי זענען שוין אויסגעפונען און ארעסטירט געווארען. זיי הייסען: סטעפאן דוביס (פון עמילע-גאס 27) און די ברידער זיגמונט און יאן סאבאנסקי (פון ווילטשא 6).

די סיבה פונם מארד איז בסך הכל געווען די, וואס סטשעכאווסקי איז שולדיג געווען דוביס'ן 2 זלאטעס, און ער האט דאס געלד נישט געוואלט צוריקגעבען — האט דער לעצטער בשותפות מיט די ברידער סאבאנסקי איהם גענומען און דערהרג'עט. די סאבאנסקי'ס לייגען ארויף די גאנצע שולד אויף דוביס'ן.

500 ארבייטער פערשטרייקט

(א) נעכטען האבען געווארפען די ארבייטער אין דער וועבעריי פון ארנאלף האראק, אין רודע-פאביאניץ, אלס פראטעסט נעגען דעם, וואס אין דער פאבריק איז איינגעפיהרט געווארען א נייער סיסטעם פון אוועקשטעלען א וועבער ביי פער וועב-שטוהל.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אוירען-, נאז-, האלז-
און לונגען-קראנקהייטען

11-טען ליסטאפאד 9
(קאנסטאנטינער), טעלעפאן 127-81

שפרעכשטונדען פון 10—12 און 5—7, נעהמט אויך אן
און לעטשניצע זגערושער 17 פון 10—12.

אימפּאָזאַנטע פייערונג פון די יודישע גימנאַזיעס

סיום פון שול=יאָהר און פייערליכע פונאַנדערטיילען פון די רייפקייטס=צייגנישען

ווער ס'האָט זיך געוואָלט איבערצייגען וויפיל אַנהענגער און פריינד ס'האָבען די דריי גימנאַזיעס פון דער געזעלשאַפט פאַר יודישע מיטעלשולען, דער האָט זיך אין דעם געקענט איבערצייגען נעכטען נאָכמיטאָג, ווען אין פילהאַרמאָניעזאַל האָבען געשטראָמט טויזענטער מענשען צום סיום פון שול-יאָהר און צו פערטיילען פון די מאַטורעס אין די דאָזיגע גימנאַזיעס.

צו דער דאָזיגער פייערליכקייט זענען געקומען אַזויפיל עלטערן פון די שילער און געסט, אַז דער פילהאַרמאָניע-זאַל האָט נישט געקענט פאַריינעהמען אַלע און פיל האָבען געמוזט בלייבען שטעהען פון דרויסען.

אויף דער טריבונע האָט זיך געפינען די פערוואַלטונג פון דער געזעלשאַפט פאַר יודישע מיטעל-שולען, די דירעקטאָרען פון די דריי גימנאַזיעס, לעהרער און פאַרשטעהער פון די עלטערן-קאָמיטעטען.

די גאַנצע טריבונע איז פשוט געווען באַלעגט מיט בלומען וואָס זענען צוגעשיקט געוואָרען פאַר די די דירעקטאָרען, לעהרער און מאַטוריסטען, א חוץ דעם זענען אויך אויף דער טריבונע געווען אויסגעשטעלט דעלעגאַציעס פון די שילער פון אַלע דריי גימנאַזיעס מיט זייערע שול-פעהנער.

די פייערונג איז געעפענט געוואָרען מיט'ן פּוילישען הימן און „התקוה“. וועלכע איז אויסגעפיהרט געוואָרען דורך די שול-אָ־קעסטערס אונטער דער לייטונג פון דיר. ל. זעלמאַן. דאַן האָט דער כאָר פון דער פרויען-גימנאַזיע אונטער דער לייטונג פון דיר. פּראָפ. פּיוּוישיס אויסגעפיהרט העבריכע לידער, וואָס האָבען שטאַרק אויסגענומען ביים פערזאַמעלטען עולם.

ביי אַן אויסערגעוועהליך יום-טוב'דיגער שטימונג האָט ד"ר ברוידע געהאַלטען אַ גרויסע רעדע צו די מאַטוריסטען, וועלכע פערלאָזען די שול-מויערען און זיי גערופען, נישט קוקענדיג אויף די שוועריגקייטען וואָס זיי וועלען האָבען אין לעבען, צו בלייבען ביים פאָלק, צו דינען דעם פאָלק און קעמפען פאַר'ן פאָלק.

דאַן האָבען געהאַלטען אינהאַלטסרייכע רעדעס אין העברעאיש און פּויליש פאַרשטעהער פון די מאַטוריסטען: פון ערשטען גימנאַזיום ה' לובין, פון צווייטען — ה' פּאַצאַנאָווסקי און פון פרויען-גימנאַזיום פרל. זאָשאַ קאַץ. אין זייערע רעדעס האָבען זיי געדאַנקט די דירעקטאָרען. דעם לעהרער-פּערזאָנאַל פאַר דער אָנגעשטרענגטער ארבייט און צוגעזאָגט צו בלייבען ביי די אידעען, וועלכע זיי האָבען בעקומען אין דער שולע.

דאַן האָבען די דירעקטאָרען פון פרויען גימנאַזיום דיר. בראַנדשטעטער, פון ערשטען מענער-גימנאַזיום — דיר. פּערעלמאַן און פון צווייטען מענער-גימנאַזיום — דיר. ריגער פונאַנדערגעטיילט די רייפקייטס-צייגנישען פאַר די געענדיגטע אין אַלע 3 גימנאַזיעס.

ביי א געהויבענער שטימונג האָט זיך די אימפּאָזאַנטע פייערליכקייט געענדיגט.

* * *

די מאַטוריסטען פון די יודישע גימנאַזיעם

אין יודישען פרויען-גימנאַזיום: אַלטער געניא, גרויסמאַן שרה רבקה, גרינבוים פּערעל מיכה, הערמאַן רעגינא, קאַלמאַנאָוויטש לובא, לעווית ראַזאַליא, פּריוועס שבע, ראַבינאָוויטש אסתר, ראָטענבערג חנה פּאַסעל, ראָטענבערג מרים, סאַפּיר אידא, סולקעס חנה, שאַץ זאָפיא, וועגמייסטער רבקה, ווישליצקא ראָדיא, וויטענבערג סאַפּיראַ, זיידע חנה.

* * *

אין ערשטען יודישען מענער - גימנאַזיום: בראַנדעס יוסף הערש, עהרליך יחזקאל, געלבארד שימאָן ברוך, גרינבוים מאיר הערצקע, הערמאַן שלום, אינזעלשטיין ארנאָלד, ליטווין ברוך, לובין משה, מאָשקאָוויטש ארנאָלד, פּערעלמוטער יעקב, פּריוועס ישעיה, ראַוויצקי שמואל משה, שאיקאָוויטש פייוועל, ווייץ מאיר, וואָלשטיין יעקב יצחק.

* * *

פאַרמיטאָג איז צום סוף פון שול-יאָהר פאָרגעקומען א פייערליכקייט פאַר אַלע שילער פון די יודישע גימנאַזיעס אין דער סינאַגאָגע אויף קאָשטשושקי-גאַס.

מיסברויכען אין דער פּיעטריקאָווער יוד. קאָאָפּעראַטיוו-באַנק

(אג) עהערנעכטען אין אָווענד איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון די מיטגלידער פון דער יודישער קאָאָפּעראַטיוו-באַנק אין פּיעטרקאָוו.

אויפ'ן יסוד פון גרויסע מאַנקא'ס אין דער באַנק-קאַסע איז דער פערוואַלטונג אויסגעדריקט געוואָרען אומצוטרוי, און דער ענין ווערט איבערגעגעבען אין דער פּראָקוראַטור.

אַמטליכעס

דעם 30 יוני פאָהרט אַוועק אויף אורלויב דער לאָווניק פון געזונדהייטס - אַמט ביים מאַגיסטראַט, ד"ר אַלעקסאַנדער מאַרגאָליס.

שטאָטישער אַמבולאַטאָריום ציהט זיך אריבער

דאָס ערשטע שטאָטישע בהנמדיגע אַמבולאַטאָריום, וואָס געפינט זיך אויף באַלוטער מאַרק, נומער 1–3 ווערט דעם 30 ד. ח. אריבערגעטראָגען אויף ריבנאָ 2–4.

זעלבסטמאָרד פון א ביוראַליסטקע

(2) אין דער וואוינונג פון א הרע עלטערן (אויף רוזשאַנאַ 10) איז נעכטען בעגאַנגען זעלבסטמאָרד, דורך אויסטרינקען קאַרבאָל, די 21-יעהריגע רעדוציערטע ביוראַליסטקע, זאָפיאַ טאַראַשינסקאַ.

פאַגאָטאָוויע האָט די אומגליקליכע אין אַ האָפנונגסלאָזען צושטאַנד אָפּגעפירט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל.

מאַטאַציקליסטען=געיעגען אין העלענענהאָף

דער ספּאָרט-פאַראיין „אוניאָן“ אָרדענט איין מאָרגען 8 אַ זייגער אין אָווענד גרויסע מאַטאַציקליסטען-געיעגען, אין וועלכע ס'וועלען אַנטיילנעהמען 30 פון די בעסטע לאָדזער פאָהרער. דאָס פּראָגראַם פון די געיעגען איז אַ זעהר רייכעס און וועט ברענגען פיל עמאָציעס. אַ חוץ די מאַטאָציקליסטען - געיעגען וועלען פאָרקומען אויך עטליכע ראָווער'ען-געיעגען.

דער שטאַנד=געריכט איבער די קאַלישער באַנדיטען

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, איז שוין פערענדיגט געוואָרען די אויספאָרשונג געגען דער ארעסטירטער באַנדיטען-באַנדע אין קאַליש מיט יוזעף פּאַכאַלעק'ן בראש.

די ברידער פּאַנאַלעק און פראַנצישעק מאַצקאָווסקי האָבען זיך מודה געווען אין די פערברעכנס, וואָס מ'וואַרפט זיי פאָר.

דער שטאַנד-געריכט איבער די באַנדיטען וועט פאָרקומען דעם 12 יולי אין קאַליש.

דער קאַלישער יודישער סוחר, דוד פּערלע, וועלכער האָט זיך נאָך דער פערענדיגונג פון דער אויספאָרשונג דערוואוסט, אַז די באַנדיטען האָבען געפּלאַנט איהם צו דערמאָרדען-האָט מנדב געווען לטובת דער פּאָליציי 1000 זלאָטעס.

אָפּגעטון אייך קליינינקייט: געלאָזט איז גאַנג פאַלשע וועקסלען

(2) איינער מיט'ן נאָמען יוזעף מיעטשאַנקאָווסקי האָט אָפּגעטון איין קליינינקייט: ער האָט בעלאָזט אין קורס פאַלשע וועקסלען. אונטערשרייבענדיג אויף זיי די נעמען פון אַלעקסאַנדער שטענצעל, סטאַניסלאַוו שודרא, מענדעל באַגדאַנסקי און עוגעניאַ קובאַרסקאַ.

פערשטייט זיך, אז די אַלע אונטערגעשריבענע האָבען דערפון געהאַט קנאפּ הנאה, און איצט וועט דערפון אויך מיעטשאַנקאָווסקי האָבען נישט קיין גרויסען נחת, ווייל ער איז נעכטען פערמשפּט געוואָרען אויף א האַלב יאָהר טורמע.

—=:)(:=—

גרויסע ציוניסטישע בעראַטונג

פאַרשטעהער פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע קומט היינט קיין לאָדז

היינט קומט קיין לאָדז דער פּערטרעטער פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין לאָנדאָן ה' ישראל כהן. אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם בעזוך וועט היינט אין אָווענד פאָרקומען אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אַ גרויסע בעראַטונג, אין וועלכע עס וועלען זיך בעטייליגען די קאָמיטעט-מיטגלידער און פאַרשטעהער פון אַלע ציוניסטישע גרופּירונגען און פערבאַנדען. גלייכצייטיג וועט אויך פאָרקומען אַ זיצונג פון שקל-קאָמיטעט מיט דער בעטייליגונג פונ'ם גאַסט.

ר. איזראַעל

דאָס בופעט=מיידעל

א סענסאַציאָנעל=ערראָטישער ראָמאַן פון דער לאָדזער ווירקליכקייט

(55

— ס'איז אַ ליגען, האָט פאַרזוכט פייניגסטן מיך.

— ס'איז דער ריינער אמת, אַזוי איז עס געווען נישט איך האָב דאָס פאַרגעלעגט באַר אַרנאָלדען, איך בין איינגעגאַנגען אויף אזא געשעפט דערפאַר ווייל איך האָב דיך אַזוי שטאַרק ליב געהאַט, פון דער אַנדער זייט ווידער האָב איך געזעהען, אַז אַרנאָלד געפאַרט דיך, איך האָב בעמערקט, אַז דו ליבסט איהם שטאַרק, מיט אַלע פעבערן פון דיין נשמה און ער האָט דיך געפאַרט. אין דיין אָפּוועזענהייט געלאַכט פון דיר און פון דיינע סענטימענטאַלע געפיהלען.

— גענוג, גענוג, האָב איך געשריגען, איך גלויב סיי ווי סיי נישט הערין, דאָס האָבען מיר דיך אויסגעשטעלט פאַר דעם באָר, דאָס האָבען מיר זיך אָפּגעשמועסט פון דיר אויסצונאַרען געלד און דאַן זאָל איך זיך מיט דיר גט'ן און חתונה האָבען מיט אַרנאָלד'ן, ווייל מיר האָבען זיך זעהר שטאַרק ליב.

— איך האָב נישט מעהר אויסגעהאַלטען און אַלץ דערצעהלט פאַר דיד'ן, אויפריכטיג און עהרליך נישט בעהאַלטען קיין איין וואָרט קיין שום פּרט פון דער צפּ..ע ג'ין וועלכער איך בין אַ רייבגעשלעפּט געוואָרען אָהן מיין ווילען, אַזוי ווי היפּנאָטיזירט דורך אימיצען. דיד האָט דאָס רוהיג אויסגעהערט און דאַן גאַך רוהיגער געזאָגט.

— ענדליך וועסט דו זיך איבערצייגען, ווער ס'האָט דיך באמת ליב, איך האָב דאָך געוואוסט, אַז דו וואוינסט מיט מיר, אַז דו ליבסט מיר אַז דו ביזט מיין ווייב נאָר געצוואונגענערהייט, איך האָב אָבער געהאָפּט, אַז דו וועסט זיך איבערצייגען און מיין ווערט און וועסט דיין שטעלונג ענדערען, איך האָב געוואוסט, און געזעהען, אַז אַרנאָלד בעליידיגט דיך, דיינע געפיהלען, דיין אָפּשטאַם, דיין ריינע נשמה און דיין ריין זאַרט און איך האָב בעשלאָסען זיך, אין ווען איך האָב זיך פערליבט, אַרויסצורייסען פון דער בלאָטע, פאַר וועלכען פּריי'ן ס'זאָל נישט זיין אַרנאָלד איז אַ ציניקער, ער האָט גערעדט מיט מיר יוענען אַ סחורה, וועלכע מ'קען אויסטוישען אויף געלד, און האָב איהם בעצאָהלט וויפיל ער האָט נאָר פערלאַנגט פאַר דיר...

דיד פראַנקענשטיין האָט ווייטער גערעדט צו מיר אין אזא סאַמעט-ווייכען טאָן, מיט אזא האַרציגקייט און ליידען, אז איך האָב אָנגעהויבען ביכטער צו ווערען, איך האָב אָנגעהויבען צו גלויבען אין דעם אַלעם, וואָס דיד האָט מיר דערצעהלט. און מאָרגנס איז עפּעס אויסגעקומען, מיין מאַן, מיין געזעצליכער מאַן, דעם ווען איך האָב אָפּגעגעבען מיין קערפּער אַלס פליכט צו די אַנגענומענע געזעצען אין לעבען, מיין מאַן איז געזעסען נעבען מיר, געוויינט ווי אַ קליין קינד, כדי מיך צו איבערצייגען, אַז איך דאַרף איהם ליבען, אַז איך בין מחויב דאָס צו טון.

— יהודית, האָט ער צו מיר געזאָגט, איך ווייס, אַז דו טראָגסט שוין אונטער דיין ברוסט אַ לעבעדיג בעשעפעניש, אַ וועזען, וואָס ווערט געשאַפען דורך אונזער ביידענס בלוט און פלייש און דאַרפסט עס פערשטעהען, אַז קיין שום זאַך דאַרף אונז נישט מעהר קענען צושיידען, ווער שמועסט נאָך אזא אויסוואורף, ווי אַרנאָלד....

— איך גלויב נאָך אַלץ נישט, ביין, איך גלויב נישט, דאָס אַלץ, וואָס דו האָסט מיר געזאָגט, איז נישט אמת.

דיד האָט אַרויסגעצויגען פון דער טאַש א לאַנגען בריף, געשריבען מיט אַרנאָלדס האַנד. פון דעם בריף האָב איך זיך ענטגילטיג איבערצייגט, אַז דיד איז גערעכט. אַרנאָלד האָט מיר מיטגעטיילט, אַז ער פאָהרט אַוועק, אַז איך בין ביי איהם געווען נאָר אַ שפּילצייג, אַן'אָביעקט, אַז ער זאָל קענען פערדינען פיל געלד און דאַן ענטלויפען. אַזוי ווי אַ דינער וואָלט מיך דערשלאָגען, איז ביי מיר אָפּגענומען געוואָרען דאָס לשון, די העגד, די פיס. דאַן האָט זיך אין מיר ערוועקט אַ שרעקליכע צאָרן, אַ כעס, וועלכער קען דערפיהרען צו די גרעסטע פערברעכענס און וואַהנזינען. איך האָב זיך געטראַכט:

— אמת איז איך טראָג אַ בעשעפעניש אין מיין טראַכט, אָבער ווענענס בלוט און פלייש איז דאָס? צי ווייס וועגען דעם פראַנקענשטיין? צי ווייס ער אַז ווען איך האָב מיט איהם געלעבט ווי אַ מאַן און ווייב, האָב איך גלייכצייטיג אויף דעמזעלבען אופן געלעבט מיט אַרנאָלדען, ווי מיט אַ געליבטען וועלכער האָט, לויט מיין מיינונג, געהאַט מעהר רעכט אויף מיר, ווי דיד פראַנקענשטיין, דער פרעמדער מאַנספּערשוין.

— איך האָב זיך געריסען פאַר די האָר, געקלאַפּט מיט די פויסטען אין טיש און געשריגען, אַז'הר זענט ביידע שווינדלער, איך בין געוואָרען צוליב אייך אַן'אויסגעלאַסענע פרוי, ערגער ווי א גאַסען-מיידעל, איך האָב נישט געוואוסט, וואָס איך זאָל טון פאַר כעס, צי זאָל איך זיך ס'לעבען נעמען צוזאַמען מיט דעם בעשעפעניש, וועלכעס איך האָב שוין געפיהלט אין זיך, אָדער זאָל איך דער'הרג'ענען דיד'ן און אויך אַרנאָלדען, וועמען איך האָב געשטרעבט אויפצוזוכען.

— שרעקליך, מורא'דיג, האָט באַלעק געזאָגט.

דעם דאָזיגען פערברעכערישען יונגעל, מיט די בלויע, מילדע אויגען, מיט דער איינגעבוירענער שעהנקייט, האָט אַ ריהר־געגעבען ביי דער נשמה. ער האָט איינגאַנצען געציטערט פון דער טראַגישער ערצעהלונג. אידא האָט אָבער זיך מעהר נישט געקענט איינהאַלטען, זי האָט ווייטער גערעדט:

— איך האָב בכלל אַ שוואַכען כאַראַקטער, איך האָב נישט זיך דער'הרג'עט, נישט דיד'ן און נישט אויפגעזוכט אַרנאָלדען. איך בין געבליבען ביי מיין מאַן, וועלכער איז געווען אַזוי גוט צו מיר, געבוירען אַ קינד און דאַן אַ צווייטעס, אָבער פערביטערט בין איך געבליבען, אין מיר האָט געטליעט אַ פונק פון שנאה, סיי צו אַרנאָלדען און סיי צו דיד'ן. און דער דאָזיגער פונק האָט מיך כסדר געהעצט צו נקמה, צו פעררעט, און איך האָב זיך אָנגעכאַפּט אין יעדע געלעגענהייט. אַזוי אַרום בין איך געקומען צו דיר באַלעק, איך בין געוואָרען דיין געליבטע און דיר נאָך דערפאַר צוגעצאָהלט.

(פאָרטזעצונג קומט).

טעאטער „סקאלא"
17 שרודמיעסקא 17.

היינט, מיטוואך, 9 אווענד צום 7־טען מאל
„איך וויל א קינד"
פיעסע אין 3 אקטען פון א. בלום.
קינסטלערישע ליטונג: מארק ארנשטיין.

אויפטריט פון דער וועלט־באריהמטער קינסטלערין, שטערן פון ניו־יארקער קונסט־טעאטער
בערטא גערסטען
מיט אנ'ערשטקלאסיגען ווארש. און ווילנער אנסאמבל. ס'באטייליגט זיך אויך די באליבטע ארטיסטין קלארא סעגאלאוויטש

ס'באטייליגט זיך פאלגענדער אנסאמבל: גערסטען בערטא, סעגאלאוויטש קלארא, בארסקא־פישער, שילער רבקה, ראזענבלום דבורה, בוזנאו חבל, בליאכער שבתי, לאנדוי שמואל, מעלניק נחום, סטרוגאטש יוסף, שריפטזעצער לייב. טעכנ. ליטער: ק. גוטמאן. סופליאר: מ. אייזענבערג.
בילעטען צו בעקומען אין דער קאסע פון „סקאלא"־טעאטער. אדמיניסטר. אנפירונג: ב. אסס.

א דירעקטארסקער אפעטיט...

געוועז. באנק־דירעקטאר גארדאווסקי מאהנט זיך ביי דער באנקראטירטער באנק איבער א מיליאן זלאטעס

(2) נעכטען האט געזאלט פארקומען אין דער ציוויל־אינסטאנץ ביים היגען קרייז־געריכט דער פראצעס פון געוו. דירעקטאר פון דער „לאדזשער האנדעלס־באנק", וולאדימלאוו גארדאווסקי וועלכער וואוינט איצט אין ווארשא.

דיר גארדאווסקי מאהנט זיך ביי די סינדיקען פון דער באנקראטירטער „לאדזער האנדעלס־באנק" א קימא־לן פון 1,043,400 דאלאר מיט נאך א „צולאגל" פערלעגענע פענסיע פאר 5 חדשים — 5 טויזענד דאלאר...

דאס אלץ. האלט ער, קומט איהם כשר פאר 8 יאהר געזשע, ווייל מיט דער אנגערופענער באנק האט ער געשלאסען א קאנטראקט אויף 10 יאהר, און בעוויזען צו ארבייטען האט ער בלויז 2 יאהר. (ער האט בעקומען שכירות 1000 דאלאר א חודש. אסור, אויב דער גרעסטער מלמד קאן עס דערגרייכען !.)

דער אדוואקאט פון די סינדיקען האט אריינגעטראגען א פארשלאג צו אפלייגען דעם ענין ביז די סינדיקען וועלען קאנען אריינטראגען א געגען־מאהנונג, מחמת דער געוו. דיר. גארדאווסקי האט בעת'ן אמטירען פערנאכלעסיגט זיין ארבייט, לאנגע צייטען בכלל נישט געקומען צו דער ארבייט, און דעריבער דערפיהרט צו גרויסע היזקות.

דער פראצעס איז אפגעלייגט געווארען.

משה בליישטיפט נ"ע

בעסטען איז פלוצלונג געשטארבען דער בעקאנטער יונגער, יודישער זשורנאליסט און ליטעראט משה בליישטיפט.

קומענדיג אהיים אין זיין וואוינונג, אויף פארמארסקא 101 צום מיטאג, איז ער פלוצלונג אוועקגעפאלען אין חלשות, און באלד געשטארבען. אלע בעמיהונגען פון די דאקטוירים, האבען נישט געהאלפען איהם צו דערהאלטען ביים לעבען. דער פערשטארבענער איז אלט געווען 42 יאהר.

משה בליישטיפט איז געבוירען אין לאדז אין יאהר 1890 ביי א חסידישע פאמיליע, וואו ער האט בעקומען א נאציאנאלע ערציהונג. מעהרערע יאהרען האט ער מיטגעארבייט אין דער לאדזער יודישער פרעסע, וואו ער האט פערעפענטליכט א גאנצע רייהע ארטיקלען. ער איז אויך געווען לאדזער קארעספאנדענט פון דער „הצפירה".

א חוץ אייגענע ווערק, האט דער פערשטארבענער איבערזעצט א גאנצע רייהע ווערק, ווי: ד"ר פינסקערס „אויטאעמאנסיפאציע", ד"ר פאסמאניקס „פסיכאלאגיע פון גלות־יודענטום". שיענקעוויטשעס „מיט פייער און שווערד", „מבול", ושולאווסקיס „שבתי צבי" האט ער איבערזעצט פון פויליש אויף העבראאיש, און נאך פיל ערצעהלונגען.

א חוץ אין זיין ליטעראַרישע טעטיגקייט, איז משה בליישטיפט אויך געווען א געזעלשאפטליכער טוער, און גענומען א טעטיגען אנטייל אין דער ציוניסטישער בעוועגונג. בשעתו איז ער געווען א מיטגליד פון פראפ.־ר'אט פון ערשטען יודישען זשורנאליסטען־פעראיין אין לאדז און ביז'ן לעצטען טאג א מיטגליד פון ליטעראטען־ און זשורנאליסטען־פעראיין.

די לעצטע יאהרען איז ער נישט געווען טעטיג אין דער לאדזער פרעסע. ער האט געארבייט אלס בוכהאלטער אויף א פריוואטען פאסטען.

דער פערשטארבענער האט געהאט א גרויסע פערגאנגענהייט אין געזעלשאפטליכער טעטיגקייט ער איז געווען דער גרינדער און פיהרער פון אמאליגען בית־עם, אייבער פון די אנפיהרענדע און טעטיגסטע מיטגלידער פון די צעירי־ציון און חובבי שפת עבר. אויפ'ן 11. ציוניסטישען קאנגרעס האט ער געבענטט און אנגעפיהרט מיט דער הבימה העברית. געווען גרינדער פון דער לאדזער שלום־עליכם־שול און לעצטענס א מיטגליד פון „התאחדות", וואו ער האט אנגעפיהרט מיט דער בילדונגס־ארבייט.

דער פלוצלונגער טויט פון דעם איבעראל בעליבטען משה בליישטיפט, האט אין די רייהען פון דער לאדזער יודישער שרייבער־משפחה, ארויסגערופען א שווערען טרויער.

היינט 2 נאכמיטאג וועלען איהם די פילע פריינד און פערעהרער בעגלייטען צו זיין אייביגער רוה.

זאל איהם די ערד לייכט זיין !

פייערליכע פערענדיגונג פונ'ם שול־יאהר

(2) נעכטען איז פארגעקומען דער פייערליכער סיום פונ'ם שול־יאהר אין די היגע מיטעלשולען. די שול־יוגענד האט מיט פאהנער מארשירט איבער דער שטאט, גייענדיג אויף גאסט־דינסטען.

דערנאך זענען פערטיילט געווארען בעשייניגונגען און „נאגראדעס".

אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: מ. קאספערקעוויטש (זגערזשער 54), י. סיטקעוויטש (קאפערניק 26), י. זונדעלעוויטש (פעטריקאווער 25), סאקאלעוויטש און שאט (פשיאזד 19), מ. ליפיעץ (פעטריקאווער 193), ריכטער און לאבאריא (11 ליסטאפאד 86).

געמוזט לאנדען אנ'אעראפלאן

(2) שהערנעכטען בייטאג האט זיך אויף די פעלדער פון וויסקיטנא, לעם לאדז, מחמת דעם שטארקען נעפעל אין די אויבערשטע ספערען גע־מוזט ארונטערלאזען א מיליטערישער אעראפלאן, וועלכער געהערט צום ערשטען פליהפונקט, און איז געפלויגען פון ווארשא קיין פויזען.

דאס געצוואונגענע אויסלאנדען אויפ'ן פעלד האט די פליהער נישט געשאדט.

נ"ע אייזיק קראנזילבער

מאנטאג איז פלוצים געשטארבען אין קאליש דער אין לאדז זעהר געאכטעטער בירגער אייזיק קראנזילבער נ"ע. דער פערשטארבענער איז געווען א מיטאינהאבער און גרינדער פון דער פירמע „קראנזילבער" אין לאדז. האט גע'שמ'ט אין די סוחרישע קרייזען אלס סאלידער און ערליכער סוחר און האט זיך ערווארבען א נאמען פון הארציגען און גוטען מענשען אין פריוואטען און געזעלשאפטליכען לעבען.

זיין טויט האט ארויסגערופען אנ'אויפריכטיגען טרויער ביי אלע, וואס האבען איהם געקאנט.

ת נ צ ב " ה.

היינט — א סענסאציאנעלע פארשטעלונג

היינט 5 א זייגער נאכמיטאג קומט פאר אויפן ספארט־פלאץ פון ו.ק.ס. אויף האלער־פלאץ א גראנדיעזע פארשטעלונג, וואס לאדז האט דאס נאך ביז איצט נישט געזעהען. די פארשטעלונג קומט פאר א. ג. „אויפ'ן שליאך פון די אונאפהענגיגע". דארט וועלען פארקומען קאמפען פון קאוואלעריע, לופט־פליה־אנגריף, גאז־אנגריף, אטאק פון פיכאטע־מיט'ן אנטייל פון ארטילעריע און פולעמיאטען און צום סוף העלדישע טענץ און כאר־געזאנגען. ס'וועלען אויך אויפטרעטען די בעסטע ארטיסטען פון די פוילישע טעאטערס. די דאזיגע עמאציאנעלע פארשטעלונג וועט זיכער צוציהען א רעקארד־צאהל פון בעזוכער.

היינט אין „סקאלא"־טעאטער — בערטא גערסטען

„איך וויל א קינד" מיט בערטא גערסטען ווערט יעדען אווענד געשפילט, מיט אנ'אלץ א גרעסערן ערפאלג מ'מוז עס צוגעבען, אז דער ערפאלג איז אויך א פערדינטער: אזא שיינע, ריינע, קולטורעלע אויפפירונג פון א מעלאדראמע קומט אויס זעלטען צו זעהן.

דעם ערפאלג פון דער פיעסע איז צו פערדאנקען דער פיינער רעזשי פון מארק ארנשטיין, דעם אויסגעדרוויילטען אנסאמבל פון אזעלכע ארטיסטען ווי קלארא סעגאלאוויטש, לאנדוי, שריפטזעצער, בוזנאו, סטרוגאטש א. א. און אין דער ערשטער רייהע דעם גרויסען גאסט פון ניו־יארקער קונסט טעאטער—בערטא גערסטען.

היינט 9 א זייגער אווענט צום 6־טען מאל „איך וויל א קינד" מיט בערטא גערסטען.

פון העלענאוו

היינט, 11 אזייגער פארמיטאג וועט פארקומען א פריהמארגען־קאנצערט פון פילהארמאנישען ארקעסטער מיטן אנטייל פון סאליסט־ווירטואז מישא פאזנאנסקי. 8.30 אווענד וועט פארקומען א סימפאנישער קאנצערט מיטן אנטייל פון באלעט קאמינסקי און פון בעקאנטען זינגער קאכאנסקי.

ראדיא־פראגראם

מיטוואך, דעם 29 יוני

10— טראנסמיסיע פון פעלד־גאטעסדינסט און מיליטער־דעפילאדע. 11,15 — רעפעראט. 1158 — צייט־סיגנאל. 12,15 — פאפולערער קאנצערט. 3,25 — גראמאפאן־פליטען. 3,40 פראגראם פאר קינדער. 40,5 גראמאפאן־פליטען. 4,45 — פארלעזונג 5 — נאכמיטאג־קאנצערט. 6 — וויכטיגע און אנגענעמע ידיעות. 6,20 — טאנץ־מוזיק. 7.15 — פערשידענעס. 7,35 טעאטער־רעפערטואר און גראמאפאן־פליטען. 7,50 — ספארט־קאמוניקאט פון לאדז. 8 — לייכטע מוזיק. 9,10 ליטערארישע פערטעל שעה. 9,25 שאפונג פון אמאליגע קאמפאזיטארען. 9,55 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט, ספארט - ידיעות. 10,05 — טאנץ־מוזיק, 10,25 גראמאפאן - פליטען. 10,40 ספארט־ידיעות פון דער פראווינץ. 10.50 - טאנץ־מוזיק.

אויסלענדישע ראדיא

3.30 — סימפאנישער קאנצערט. 7 — פראגער אפערע. 7,25 — וויען — סימפאנישער קאנצערט 7,35 בערלין — פארטעפיאן־רעטשיטאל. 8,45 רוים אפערע. 905 - וויען — קאנצערט 9,20 — ברעסלוי — טראגעדיע פון פרידריך העבעל. 9,35 דאווער — מאצארט־אווענד.

יודיש־פוילישע געז.
ליה־ביבליאטעק
אויפ'ן נאמען פון
א. איילזענשלאס
לימאנאווסקי (אלעקסאנדראווסקא) 15

די ביבליאטעק איז אפען פרייטאג, שבת און זונטאג פון 5 ביז 9 אווענד. מאנטאג, דינסטאג, מיטוואך און דאנערשטאג פון 7 ביז 10 אין אווענד.
מיטגלידער־אפצאהל 80 גראשען א חודש
פאר ארבייטסלאזע 60 גראשען א חודש

PRYWATNE POGOTOWIE LEKARSKIE
TEL. 12-333. ZIELONA № 6.
Szybka pomoc lekarska.—Przewóz chorych.

Dr. med.
W. Eychner
אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען
וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4
(נעבען קינא „טשארי") טעל. 72־134
נעהמט אן פון 2½ — 4 און פון 7 — 8 אווענד

צרות פון מיין ראדיא אויף דער דאטשע!..

(כמעט פעליעטאניסטיש)

א ראדיא האט זיך מיר פערגלוסט ! וועניג צרות האב איך פון דער „שפיל־מאשין" אין דער שטאט, האט זיך מיר פערגלוסט דעם „סוחר" ארויסצונעמען אויף דער דאטשע. צוזאמען מיט דעם גאנצען קלאפערגעצייג, האב איך אויך דעם ראדיא מיטגענומען. פארוואס זאל מען אין דארף אויף דער ווארענדע נישט זיצען און הערען א טראנסמיסיע, אנ'אוידיציע פון דער בערלינער אפערע, פון א ווארשעווער גארקוך, פון א לעמבערגער קאזארמע און אנדערע אפערעס ?...

פארוואס זאל מען ביים שיסעלע טרוסקאווקעס מיט שמאנד, נישט קוויקען זיך מיט א זמר'ל, מיט א שלאגער, מיט א טאנצעל ס'קאסט מיך טייערער ?...

האב איך צוזאמענגענומען אלע קעסעלבלים: דעם אפאראט, די לאמפען, דעם „מקל" פון דאך (אנטענע בלע"ז), דעם „גלאשניק", און אנדערע מכשירים, און היות ווי איך בין אליין א שטארקער „צמאטאר", האב איך מיך אליין גענומען צו דער עבודה:

איך האב אויסגעזוכט א „וויגאדנע" ארט — אויפ'ן דאך פון דער קוה־שטאל, האב איך אנגעבראכט די אנטענע — א דריי־מעטעריגען דראנג, דעם אפאראט אוועקגעשטעלט אויפ'ן פענסטער נעבען דער ווארענדע, און דעם „גלאשניק" אנגעשטעלט אין וואלד אריין — זאלען יודען הערען, און בצוואונדערען גאס וואונדער...

נו, נו, האב איך עס איצט צו זינגען און צו זאגען פון מיין שפיל־מאשין — צרות פון אלע זייטען !

פון איין זייט, האב איך א שכן א יוד מיט א יארמעלקע, הערט ער א „קול אשה", נעמט ער זעצען אין דער וואנד אריין, און מאכט יעלות:

„ר' יוד, נעמט צו די חצופה !" „א חוצפה און א חצה דאס האט זיך, אוועקצושטעלען אזא מין קליפה רחמנא לצלן צווישען מענשען" !...

א צווייטע שכנ'טע ווידער, א „פאסטעמפא־ווע", הערט זי א „וואיסקאווע מארש", צעגעהט זי פון נחת, און שרייט: „בראווא, ביס", אז דאס גאנצע דארף הילכט.

די שכנ'טעס טעכטערלעך ווידער האלטען אין איין זוכען „פאליעס": איינע „זוכט" בערלין, און א צווייטע „דרעהט־און" אויף פאריז. א דריטע ווידער האט א „שוואכקייט" צו קיעפורען, שטעהט זי ביים רעדעל, און האלט אין איין „יאגען" קיעפורען...

דער פויער, מיין ווירט ווידער, האט ליב א „וועסאלי קאוואלעק". א רוסישע קאמארסקע, א קאמעדיע - געה זיך איהם וועסאלע זאכען !

די אמת'ע צרות האב איך אבער פון דער נערוואזע יודענע; מ'האט איהר דערצעהלט, אז דער „דראנג" אויפ'ן דאך, האט עפעס א שייכות מיט דער ערד, און ביי א געוויטער, האט ער ליב צו געבען „שלום־עליכם" דעם דינער.

נו, האב איך עס אביסעל צרות פון דער דאזיגער נערוועזער יודענע ! טאמער מאכט זיך אביסעל „פאכמורנע", טאמער זעהט זי, אז די זון „פלירטעוועט" מיט א וואלקען, מאכט זי געוואלדען: פאניע, דערבארימט אייך, „לאנסשעט" זיך !... און זי געהט נישט פריהער אוועק, ביז זי זעהט נישט מיט איהר אייגענע אויגען, אז איך האב „אפגע־לאנטשעט".

הערט זי א דונער, קומט זי ווידער צלויפען: פאניע, ס'מאכט זיך א „בורזשע", גיט נאר א קוק, צי דער „דראנג" איז גוט „אדזשעמניעט"...

א ראדיא האט זיך מיר פערגלוסט ! וועניג צרות האב איך פון דער „שפיל־מאשין" אין דער שטאט, האב איך דעם „סוחר" געדארפט מיטנעמען אויפ'ן דארף.

אי, האב איך עס צרות פון דעם ראדיא !...

אב—נעס.

—):O:(—

יעדער איינציגער

האט זיך אי-
בערצייגט,
אז פאר

מעבעל

דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או"וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן שענקעוויטש 23

טעלעפאן 191-00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצטע
מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

פון 3-טען יולי
ווערט ערעפענט
א הייל-אנשטאלט
פאר אוירען, נאז, האלז
און אטעם-קראנקהייטען
פון ד"ר זיגמונט ראקאווסקי
אין כעלמי (הינטער לאדז)
נעהמט אן אגמעלדונגען אויף צו זיין און אפעראציע.
הילף. — פיזיקאלישע היילונג, הייל-בעדער, זון-לופט,
בעדער, הייל- און אטעם-גימנאסטיק.
צו פרפאהרען אויפ'ן ארט אדער 11 ליסטאפאד 9
טעל. 127-81 1868

„Praca" וואולטשאנסקא — 21 —
פרויען-פאך-קורסען
ס'ווערען אנגענומען איינשרייבונגען אויפ'ן ניי-
ערעפענטען קורס פאר
גארסעטען-פאך
מיט לעהרע פון צושניידען, אונטער דער לייטונג
א דיפלאמירטער אינסטרוקטארקע.
דער סעקרעטאריאט איז עפען פון 9—1 און 4—6 נאכמ.

Dr. med. **Haltrecht**
ספעציאל-ארצט פאר הויט-
און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעהמט אן פון 8—11 פריה, 12.30—1.30 מיטאג
און פון 5—9 אווענד, זונטאג פון 10—1.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע - פרייזען.

Dr. med. **REICHER**
פאלודניאווא 28, טעל. 20193
ספעציאל-ארצט פאר מאגען-שוועכע-בעהאנדלונג
צוריקגעקעהרט.
נעהמט אן פון 8 — 11 פריה און פון 5 — 8 אווענד
זונטאג און יום-טובים פון 9 — 1 ביטאג.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
פאר א אנאנס ביז 15 ווערטער

פריוואטע שטונדען
קראגען-נייהעריגס און שיקעווערינס צו ספארט.
העמדען צו נעהען אויפ'ן ארט און אהיימצונעהמען
Piotrkowska 116, pr. of, IV w., m. 48, Cheller.
3998

נויטיג א לערן-מיידעל צו באלאווע קליידער, עפעס
געצאהלט ביי מינץ, זגערזשער 28.
6668

ס'ווערט א געזוכט א בעקער-געזעלען מיט
גוטע רעפערענצען. צו מעלדען זיך אין קאנצע-
לאריע פון העלענובעק, קילינסקיעגא 105.
4007

לאקאלען
אבריינזהאלבער איבערצוגעבען אין א גוטען
פונקט א געוועלב מיט איינריכטונג. צו ערפאהרען
נייע זארזשעווסקא 17, וואוינונג 1.
4000

שטובען אויף זומער-וואוינונגען נעבען טעא-
פילאוו ביליג צו פערדינגען. צו ערפאהרען אין
אדמ. פון דער צייטונג.

פערשידענעס
א שותף צו אנ'איינגעפיהרטע פאבריק פון
וואטאלין, אויך קען מען אויסארבייטען פערשידענע
שטריק-זאכען, ווערט געזוכט מיט קאפיטאל. בין
אליין א גיטער פאכמאן און א פערקויפער. אפערטע
אונטער „שותף" אין אדמ.
2953

UZDROWISKA אטוואצק. קלימאטישע
וואלד-סטאציע, היילט ווירקזאם לונגען-קראנקהייטען,
הארץ, נערוועז, בלוטארימקייט, אויסגעמאטערטקייט,
זאגאר רוקען-קראנקהייט, צאהלרייכע סאנאטאריומס,
קאמפארט איינגעארדענטע פענסיאנאטען. מעסיגע
פרייזען.

וואנעס
— ווי אויך —
קינדער-וואנעס
בעקומט איהר נור איז דער בלעכעריי-ווערקשטעל
„ZGODA"
לאדז, צעגעלניאנא 2, טעל. 134-51 (עק פעטריק.)
בעמ.: וואנעס ווערען אויך אויסגעבארגט אויף זומער-וואוינונגען.

קויפט נור פון די 1-טע קוועלע
גרויסער אויסוואהל

שפאצירוואגענס
אייזענע - ניקעל-
בעטען
מאטראצען
פערעניזינאווע „Patent"
ווישימאטשקעס אמעריקאנער
צו בעקומען אין פאבריקס-לאגער
„DOBROPOL", Łódź
Piotrkowska 73 (אין הויף)

ביליג אבצוגעבען
א בעקוועהמע שטוב צו ער-
ביימען, גלייכצייטיג פאר 2
פערזאן צו שלאפען. בעלע-
גענהייטליך צו פערקויפען
2 גוטע שפיל-פייגעל, קא-
נארקעס. צו ערפאהרען דרעוו-
נאווסקא 23, וו. 35, אגיצינע
3-טער שטאק פון 9 פריה
ביז 1 בייטאג און פון 3 נ"מ
ביז 6 אמגט, שבת און זונטאג

Samochody
i motocykle używane.
Kupno, sprzedaż, komis
zamiana.
Auto-Agencja
Gdańska 82 tel.189-28

ENGLISH
פאראנפענגער און פארט-
געשריטענע. קאנווערסא-
ציע, ליטעראטור
ערטיילט א פעהיגער פע-
דאגאג. — אפערטען אין
אדמיניסטר. פאר "Mir"

לעטשניצע
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
17 זגיערזשער 17,
טעלעפאן 116-33
ס'נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטע
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק, ד"ר יוסטמאן,
ד"ר מ. קאנטאר, ד"ר ציגע, ד"ר רא-
קאווסקי, ד"ר ראזענצווייג, ד"ר רוזשא-
נער, ד"ר וויינבערג, ד"ר סטופעל.
צאהן-ארצט גראדזיענטשיק-קאראשיאווא
ווי אויך וויזיטען אין שטאט.
רענטגען-בעשטראלונגען, קווארץ, דיאטערמיע,
עלעקטריזאציע און ערצט. יכע אנאליזען.

„SANATO"
כירורגיש-וועכנעריז-אנשטאלט
אגראדאווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
גינעקאלאגיש-וועכנעריז-
אבטיילונג
ד"ר מעד. ש. איינער. ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מע
רייטלער-קוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער
פרייז פון א געבורט
אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויפזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאכאוו
כירורגישע אבטיילונגפון ד"ר מעד. מ. קאנטאר.

DR. MED. J. LUBICZ
כירורג-ארטאפעד
פאלודניאווא 9, טעל. 183-17
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
אייגענע פראצאווניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע
אפאראטען ווי: חקלארקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע
הענד און פיס, גארסעטען א. א. וו.
נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכמיטאג

Starszy Felczer
L. Tajchner
אלטשטאדט 12 טעל. 165-72
בעזיצט א 23-יעהריגע שפיטאל-פראקטיק
אין ווארשא און אין לאדז.
נעהמט אן קראנקע פון אלע ספעציאליטעטען
א גאנצען טאג.
פאר ארימע אויפנאהם פון 8—10 פריה נור 1 זל.
פאקעז-שטעלן מיט פרישע קראוויאנקע
און גיט עצות בעשייניגונגען.

זיכערע הילף און א רפואה
אהז א אפעראציע, אן בלוט, אהז א מעסער און
אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף קילעס
פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע
קאליקעס איז גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל
דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס
אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי
ווי א וואסער-קאפ און עס פאלט אריין
אין דעם פיס און דער קראנקער איז
אין א גרויסער סכנת דורך פערדרייען
די קישקעס ווערט ער בראנדיג און
שטערבליך. ספעציעל געגענע הייל-
באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך
גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בע-
האנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר

דאקטאר בראכירעטינר בעוויזען זיכער דעם שווערסטען און געפעהר-
ליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס, לייטונגען מיט הייל-גארסעטען און אפא-
ראטען זאוי פערקרומטע פיס און פלאט-פיס. ספעציעלע איינלאגען אין די שוך
קינסטליכע גוטענע פיס און הענד, גוטענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע
אדערן. עמפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT, Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבע-
דינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-
פראפעסארען: פראפ. ד"ר באראנטש, פראפ. ד"ר י. מאריש-
לער, פראפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזינכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.
דערמיט דריק איך אויס מיין בעסטען דאנק דעם גרויסען ספעציאליסט
ה' ד"ר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואולטשאנסקא 10
פאר זיין געגליקט אויסקורירען מיך פון א שווערער ברוך-קראנקהייט.
הייגט פיהל איך מיך גענצליך געזונד.
א סראהן, רב.

קליינע אנאנסען
אין „נייעם פאלקסבלאט"
זענען א גוטע און ביליגע מיטעל
צו שטעלן זיך אין פערבינדונג מיט די פעראינטערעסירטע!
ווער עס וויל: 1) געפינען א לאקאטאר אדער א סובלאקאטאר
2) געפינען א וואוינונג אדער אנ'ענצעל צימער
3) געפינען אנ'ארבייטער, אנ'אנגעשטעלטען
4) פערקויפען א הויז אדער א געגענשטאנד
5) קויפען עפעס געלעגענהייטליך
6) בעקומען א פאסטען —
זאל אויפגעבען א קליינע אנאנס אין „נ' פאלקסבלאט"

ווערקשטעל
פון **שירמס**
און שפאציר-שטעקענס
ס. פייגענבוים,
לאדז, נארוטאוויטשא 19
עמפפעהלט אין א רייכען אויסוואהל פון קאלירטע
דאמען- און מענער-שירמס און שטעקנס
צו קאנקורענץ-פרייזען.
נעמט אן אלערליי רעפעראטורן פון שירמס און שטעקנס

פון 3-טען יולי ווערט ערעפענט א
SANATORJUM „PALACE"
פאר דערוואקסענע און קינדער
אין כעלמי (הינטער לאדז)
נעמהט אן לײדענדע אויף אטעם-ארגאנען, אויף א
שלעכטע שטאף-וועקסלען, פערדייאונגס - ארגאנען,
נערוועז-קראנקהייטען, אלערגישע קראנקהייטען, אנע-
מישען צושטאנד, אויף פערמאגערונגס - קוראציע
און רעקאנוואלעסצענטען.
אויפזיכט פון דאקטוירים-ספעציאליסטען. ערצטליכע הילף,
הייל-בעדער. טעראסען צו זון-לופט-בעדער ווערענדעט פאר
לעזשעקעס. הייל-גימנאסטיק און אטעם. טעניס-שפיל און
אנדערע פערוויילונגען. — לויפענד וואסער אין די צימערן,
שעהנע געגענד אין סאסנאווע וואלד.
אידעאלע אבורה-בעדינגונגען.
Dyrektor **Dr.Rakowski.** 3075

פיצס
פאר
גראפישע אנשטאלטען
דרוקערייען און פערלאגען
עמפפעהלט
די איינציגע אידישע ציקאגראפיע
אין לאדז
„געלבקס" 104
טעל.: 241-24
ציגעלניאנא - פ.ט.קא. - ר.ט.א.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה.
און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט
און אויסטאלום אויף סיפיליס און טריפער.
קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-
לאגישע און נערוועז-קראנקהייטען.
קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער
הייל-קאבינעט ראסמעטיק.
— — מעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד. — —
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ.
נעמט אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען.
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
— בעזונדערע ווארטע-צימער פאר פרויען
וויזיט 3 זל.

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א היים; אויף דער פראוינץ 6—50 זל. א חודש אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך, די אדמיניסטראציע איז אפען ביי טאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער דיט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . . 60— . . . . 4 .
נאכ'ן טעקסט—12 . . . . . 18— . . . . 8 .
[illegible] 50 . . . 100 . . . מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Braustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kuśnier
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.